

MAGYAR LAPOK

* 4 lei

Taxa postală plătită aprobabil Dir. Gen. Nr. 1934.

Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
BUDAPEST, Párizsi út 1-2. BUD

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 289 (1435) szám * Vasárnap, 1936 december 20

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Vita a szenátusban a basarabiai állapotokról

Jorga figyelmeztető szavai a Nemzeti Parasztpárt részére

Bucuresti. Saját tud. Dragos szenátor a szenátus tegnapi ülésén kérte a romániai szabadkőműves páholyok működésének beszüntetését s interpellációt jelentett be a szabadkőművességben rejlő veszélyek adatokkal való igazolására.

A szenátusban péntek délután a Pop Ghita által a képviselőházban felkavart viharhoz hasonló játszódott le. Pan Halippa, a Nemzeti Parasztpárt basarabiai szervezetének vezetője az ottani viszonyokat panaszkolta fel és ecsetelte a nyomort, amelyben a lakosság tengődik.

Az első nemzeti parasztpárti kormányzás idejében még történt valami ez utak érdekében, de azóta majdnem semmi. Hogy értékesítsék tehát az emberek terményeiket? De a szegénységnek más okai is vannak. A Banca Nationala nem nyújtott hitelt s emiatt összeomlottak a szövetkezetek szép kezdetei. Az adóközegek azonban fultszigoruan szorgalmazzák a néptől az állami, megyei, községi adók behajtását.

A SENÁTUS VISSZAUTASITJA PAN HALIPPA ALLITASAIT.

Pan Halippa beszéde bírási felháborodást idézett elő a szenátusban. A Nemzeti Parasztpárt és a többségi párt szenátorai között viharos szóváltás keletkezett s Pan Halippát a legkülönbözőbb jelzőkkel illették mindenfelől. Megbotránkozással utasította vissza Pan Halippa vádjait. Bizonyítani igyekezett, hogy a kormány igenis sokat tett Basarabia érdekében.

Ha ott szegénység van, az annak tudható be, hogy több éven át pusztító

szárazság volt ebben az országgrészben.

Jorga is felszólalt a kérdésben. Foglalkozott Pan Halippa személyével és a párttal, amelynek reprezentánsa.

— A személy — mondotta, — öngyilkosságot követett el s erre különösképpen a szenátus üléstermém választotta ki. Ami pedig a pártot illeti: igaz, hogy ebben a pártban sokan vannak, akik a román egység összekovácsolói voltak.

De most úgy viselkedik a párt, mint-ha saját műve ellen törne.

Ebben a pártban nincs semmi fegyelem, s minduntalan kitűnik, hogy nem egyetlen akarat irányítja munkáját.

A továbbiakban kifejtette Jorga, hogy ugyanazt ajánlja a basarabiai politikusoknak is, amit annakidején az ardealiaknak ajánlott: — *Maradjatok csak otthon, a ti országgrészetekben. Viseljétek ott gondját a népnek és minél kevesebb utat tegyetek Bucurestibe politikai vagy egyéb becsvágyból s az ország nagy, általános ügyeinek intézését hagyjátok másokra, mert vannak itt, akik jól csinálják azt.*

A Nemzeti Parasztpárt részéről Radulescu Mehediint igyekezett olyan beállítást adni a dolgoknak, hogy Pan Halippát nem vezette felszólalásában sem regionalizmus, sem egység-bontó szándék, sem hazafiatlanság. Ő a nép egy rétegének a panaszait tárta fel s mindenki-nek kötelessége, hogy képviselje annak az országgrésznek az érdekeit, amelyből származik s amelyet jól ismer.

A szenátust azonban nem győzték meg Radulescu szavai.

A madridi nemzeti csapatok legyőzték az ellentámadást

A francia önkéntesek tömegesen otthagyják a spanyolországi vörös csapatokat. A baszkok véres csatája

Madridből jelentik: Pénteken este 9 órakor a nemzetiek újból heves tűzharcot kezdtek Madrid védői ellen. Toledói jelentés szerint a vörös csapatok ellenállása szünőfélben van s újabban meg sem kísérik elfoglalt állásaik visszaszerzését.

Párizsból érkezett jelentés szerint a nemzetközi vörös hadosztály emberei tömegesen jönnek át a francia határon. Elbeszélések szerint azért hagyták ott a spanyol vörösöket, mert az elvtársak nem teljesítették megígért feltételeiket. A front legelső vonalába rendelték őket, ahol napokig voltak étlen-szomjan, mert a parancsnokság nem gondoskodott élelmezésükről.

A salamancai rádió jelenti, hogy a Mont-raga környékén folyó harcok során a baszk se-

regnek sikerült előnyomulni három kilométernyire, de ez az előnyomulás 3000 emberükbe került. A baszkokat az anarchisták gépfegyverrel hajtották az ütközetbe.

A BARCELONAIK ÖSSZEKÜLÖNBÖZTEK A SZOVJETTEL

Ugyancsak Salamancából jelentik, hogy Valenciában dühöng az anarchisták rémuralma. Barcelonában is forradalmi hangulat uralkodik. A barcelónai főutcán egy szovjettisztekekkel telt gépkocsit, a tisztek kihívó magaviselete miatt, a milícia egyik osztaga gépfegyvertűz alá vette. A szovjettisztek a támadásra sortűzzel feleltek s egész utcai harc keletkezett az összecsapásból. A „kis csetepaté-
nak” 5 halálos áldozata van.

Az új szovjet-alkotmány és a vallás-szabadság

A közelmúlt napokban végetért Moszkvában az orosz birodalmat alkotó szovjetek szövetségének az a nagy értekezlete, melyet azért hívtak össze, hogy megtárgyalja az új alkotmányt. A több napig tartó értekezlet el is fogadta, még pedig teljes egyhangúsággal a Stalin által előterjesztett tervezetet, s így ez alapon a kommunista államszövetségnek most már új alkotmánya van. Megelőzően a lakosságot is felszólították, hogy hozzászóljon az alkotmánytervezethez, s erre a felszólításra nem kevesebb, mint 43 ezer módosító javaslat érkezett.

Ezekkel a módosító javaslatokkal Stalin aránylag hamar végzett abban a bevezető beszédben, amivel az alkotmánytervezetet az értekezlet elé vitte. A szovjettiktátor csoportosította a beérkezett javaslatokat tartalmi egyezsük szerint, s mindenik csoportra nézve tett egy-egy bíráló megjegyzést, többnyire azt, hogy az illető csoportba sorozott javaslatok elfogadhatatlanok. Mindenekelőtt Stalin arra utalt, hogy különbség teendő az „alkotmány” és a „program” között. Az alkotmány a meglévő szervezi, a program a jövőre vonatkozó óhajtasokat foglalja magában. A 43 ezer javaslat közül igen sok a program körébe tartozik, tehát majd ott fogják figyelembe venni. A megmaradt többi javaslat az alkotmányra tartozik ugyan, de többnyire túlhaladt álláspontu.

Ilyen csoportosító bírálat volt például az, amelyik a választójogosultsági megszorítások kívánalmaira vonatkozott. A korábbi alkotmány ugyanis kimondotta, hogy bizonyos foglalkozásbeliek (lelkészek, kereskedők, tőkésből élők, stb.) nem bírhatnak választójoggal. Igen sok javaslat kívánta, hogy e kizárásokat az új alkotmány is tartsa fenn kifejezetten. Stalin erre azt válaszolta, hogy ilyen kizárás immár *félősleges*. A korábbi alkotmányban átmeneti intézkedésként kellett, de a korábbi alkotmány óta az illető foglalkozások és társadalmi helyzetek már eltűntek. Hasonló természetű volt Stalin megjegyzése azokra a javaslatokra is, melyek azt kívánták, hogy az új alkotmány mondja ki a vallások és egyházi szervezetek teljes eltörlését. A szovjettiktátor azt mondotta erre, hogy ennek a kifejezett kimondása is immár szükségtelen s az egész alkotmány szelleme az eligazító ebben a kérdésben.

Ami az új alkotmányterv felőli bírálatokat illeti, azt is érdekes összegezással intézte el Stalin „főtitkár”. Azt mondotta, hogy egyesek „jobboldali forradalomra” való törekvés-sel, s a kommunista kormányzat feloszlatása szándékával gyanúsítják az új alkotmány tervezőit. Mások pedig éppen ellenkezőleg azt vetik szemükre, hogy az új alkotmány tervezői baloldali szélsőséget üznek, mert nem törnek meg más pártot, s az új alkotmányt is a kommunistapárt kizárólagosságára alapítják. A két ellenkező kritizálás — mondotta Stalin — egymást kiegyenlíti, s így azokkal szükségtelen foglalkozni.

Egyébként az új alkotmány egyik legfontosabb intézkedése, mely a 60 külön szovjetből álló szövetség részére behozza a két kamarás törvényhozási rendszert. Még több háttérkör kap ez az új törvényhozás, mely így még erősebb központosítótá válik a látszólag szovjet-regionalizmusok fölött. Egyébként ál-

talános, titkos, egyenlő, közvetlen és minden egyéb a választójog, amivel összeválasztják a központi törvényhozást, csak éppen az a további korlátozása is megvan, hogy az ilyen sokjelző választójoggal csupán a kommunistapárt tagjai élhetnek. Még a pártnak ez a kizárólagossága is alá van vetve egy további elvnek. Annak, amit Stalin úgy fejezett ki, hogy a proletariátus parancsuralmának a kommunista államrendszer megerősödése végett továbbra is fenn kell maradnia.

E parancsuralmi rendszerből folyt, hogy az alkotmánytárgyaló szovjetértekezlet 2016 tagja egyhangulag megszavazta, amit Stalin, a parancsuralom megszemélyesítője kívánt.

Minket különösképpen érdekelhet, ahogyan az új szovjetalkotmány a vallás-szabadságról intézkedik. A 124. szakasz etekintetben a következőket mondja: „Az állampolgárok lelkiismereti szabadságának biztosítása céljából az egyház az államtól, s az iskola az egyháztól elválasztatik. Vallási gyakorlatok szabadsága és a vallásellenes toborzás (propaganda) szabadsága minden állampolgár részére elismertetik.“ Tehát egy paragrafusba foglalták a vallásgyakorlat és az ellene való támadás szabadságát. A vallásgyakorláshoz, persze, hely is kellene, de a szovjethatalom kezei eddigi gyakorlata folytán már szinte minden templomot eltüntettek. Az állami titkos rendőrség adatai szerint csak az 1935. évben 14 ezer templomot zártak be, vagy röpítették a levegőbe, illetve romboltak össze. Mindezt a vallásellenes terjeszkedés szabadsága címén tették, aminek az új alkotmány még kifejezettebben megadja a korlátlan érvényesülést szabadságát.

Mert jól meg kell különböztetnünk a jelzett alkotmányszakaszban az egymás mellé állított két ellenkező szabadság körét. A vallásgyakorlat szabadsága jelenti a helybenmaradás megengedését (hely nélkül); a másik azonban, a vallásellenes toborzás szabadsága a mozgásra, az előhaladásra, a folytonos terjeszkedésre ad meg minden utat és lehetőséget. Még inkább kiolvashatjuk a szabadságjogoknak ezt a nagy különbségét a szovjetalkotmányok eddigi fejlődéséből. Az 1918-ik évi szovjetalkotmány ismeri a vallásos toborzás (propaganda) szabadságát is a vallásellenes propaganda szabadsága mellett. Az 1929-iki alkotmány a vallásosság javára már korlátozottabb, azt mondja: „szabad a vallásos meggyőződés nyilvánítása“, viszont a vallásatlanságra megtartja a propaganda-szabadságot is. Így érkezünk el az új alkotmányhoz, mely szintén propaganda-

szabadságot ad a valláselleneseknek, míg a vallásosokat csak a maguk közötti szertartásokra szorítja.

Látnivaló, hogy a szovjetalkotmányok fej-

lődése a vallásosság elsorvasztására utazik. És mindehhez még a szabadság szavát is használja. Nagyon jellemző felfogás ez a szabadságról.

Játszva tanulhat a gyermek!

ha modern játékeit **HAVRANEK** játékaruházában szerzi be, ahol a karácsonyi vásár alkalmával mélyen leszállított árban árusítunk. Ugy szintén sport-felszerelések, kefe, fésű, és háztartási cikkek óriási választékban.

Oradea, Strada Regele Ferdinand No. 12. (Apolló palota.)

A lengyel külügyminiszter nagy külpolitikai beszédet mondott a varsói szenátusban

Erdekes kijelentések a lengyel-orosz és a lengyel-német viszony alakulásáról. — Találkozás lesz Károly román király és Moscicki lengyel köztársasági elnök között

Varsóból jelentik: A lengyel szenátus külügyi bizottságában Beck külügyminiszter ismertető beszédet tartott a külügyi helyzetről. A beszéd bevezetőjében hangoztatta, hogy a lengyel külpolitika nincs elméletekhez kötve, hanem a valóságok alakulása szerint keresi azt, ami legjobban Lengyelország érdekében való. Ilyen alapeszméből kiindulva, a lengyel kormány megnyugvással fogadta a szovjetkormány részéről legutóbbi jött megállapítást, hogy Oroszország minden szomszédjával jóviszonyt kíván fenntartani. Lengyelországra nézve nem közömbös, hogy ez a jóviszony csakugyan meglegyen keleti nagy szomszédja felé.

Ami a nyugati szomszédot, Németországot illeti, arranézve megállapítható, hogy az utóbbi időben úgy innen, mint túl sok idegesség mutatkozott. Azonban Beck biztosra veszi, hogy mindez nem változtat annak az egyezménynek az értékén, mely pár év előtt a két állam közötti viszonyt a barátságos kölcsönösség állapotába terelte. Beck külügyminiszter

visszautasít minden olyan kívülről jövő kísérletezést, mely arra irányul, hogy a két állam közötti viszonyban gyanakvások és visszavonások álljanak elő.

Beck ezután méltatta a lengyel-román együttműködés jelentőségét és megállapította, hogy Antonescu román külügyminiszter és Samsonovici vezérkari főnök legutóbbi látogatása újabb tényleges eredményt jelent. Bejelentette, hogy a legközelebbi jövőben hivatalos látogatást tesz Bucurestiben és hogy tervbe vették Ófelsége II. Károly király és Moscicki lengyel köztársasági elnök találkozását.

Megemlékezett Koscalkovszky volt miniszterelnök legutóbbi budapesti látogatásáról és arról a szívélyességről, amellyel Budapesten találkozott.

A Népszövetségről szólva hangoztatta, hogy az abesszin kérdés Lengyelország számára abban a pillanatban megszűnt, amikor a Népszövetség a megtorlásokat felfüggesztette. Hangoztatta Lengyelország gyarmati érdekeit

Vallomás Irta: Dietl Fedor

Copyright by Publicitas Press Service and Magyar Lapok

1838... Az ősi várkastély száz ablakszeme tűnődve pillantott a nyári verőfény ragyogásába. Hosszu évek óta most történt először, hogy ismét kitárultak Windsor kastélyának ólomkarikás ablakablakjai.

Alig pár hónapja mult, hogy Nagybritánia és Irhon koronája lehanyatlott a fáradt ősz király fejről és Vilmos ur ott alussza nagy álmát Westminster soktornyú székesegyházában. Am azóta mintha derűsebben mosolygott volna az ódon kastélyra a felhőtlen égbolt és mintha pillangók álomfogátán lebegett volna végig ősei országán az ifju királynő, Lady Victoria, akit tengernyi nép mámoros lelkesedése kísért idáig.

Boltíves termeken, amelyek tölgyfapadmalában recsege fűrészelt a szű, nyirkos folyosókon, kicsorbult garádicsokon, ahol tán emberöltővel azelött dobant utolszór a Napoleon-herce III. György király marcona gránátosainak súlyos bőrcizmája, most szépséges királylány ezüstcipellős lába suhant végig. Bársonyfényű szempár pillantott kíváncsian a kert zöld vadonába roppant őrtornyok lörése mögül. Anglia és Irhon új királynőjének varázsos ifjusága mint új égitest káprázatos fénye tündöklött fel a nehéz álomból ébredt kastély hatalmas csarnokában.

— És ez most mind az enyém, Melbourne? Az aranybarna szempár kérdően tekintett fel a nemes férfiúra, aki szótlanul kísérte a törékenyen finom leányalakot. Lord Melbourne mélyszéges hódolattal hajolt urnője felé:

— Nem csupán ez, Királynő, de minden,

amit csak láthat szépséges szeme, — szolt komolyan. — Anglia minden kincse Felsőgedé, ám soha nem feledje, hogy a Királynő — legnagyobb kincse Angliának.

Lady Victoria tekintete megrebbent, mint a szárnyaszegett madár. Selyemkesztyűs kis kezét mintha fohászra kulcsolta volna. Tudta jól, egyre türelmetlenebbül várja, sürgeti, követeli a birodalom: válásson élettársat! Legyen csakugyan királynő — királylány helyett!

Bárki is jutott a színe elé az államtanács lordjai közül, egyre csak erre kérték. Ezt kérte Skócia vén lordmarsallia is, aki hűséggel szolgált Nagybritánia három nagy királyát s most ő előtte hajtott térdet és fejet. Ezért, csakis ezért rimánkodott Írország alkirálya, meg a nagypecsétőr és az őszfürtös Canterbury érsek... És Melbourne!...

Mélyen felsőhajtott az ifju királynő: Melbourne!... Gyermekkori ábránd, nagyhirű államférfi, ősnemes lord és Peer... minden... Nem! Lady Victoria elmosolyodott. Tizenhat-estendőskorában ő csak szerény hercegnő volt és a Lord — kormányelnök. Azóta mekkorát fordult a világ. — Nemcsak odakünn. A „Narancs-páholy“ titkos rémuralmának épügy bealkonyult, akárcsak Cumberland szörnyű hatalmának és Anglia urnője nem más, egvedül ő, Victoria, akinek legfőbb királynői kötelessége most — férjhez menni...

1838-ban mosolygva köszöntött be az ősz Angliába. Mosolygott talán maga a komor windsori kastély is, amely ünnepi díszbe öltözött ezen az októberi napon. Fény és árny váltakozott a tágranyilt termekben, ahol az ifju királynő első nagy fogadóestjére mult századok mesébe illő, régi pompájával vonult föl

maga a Birodalom.

Messze lenn, a felvonóhid kapurostélyában csótáros fullajtárok várták az érkezőket. Tudor-főveges alabárdosok úgy álltak őrt, akár az eleven szobor a terem sarkában, ahol prémekek és selymek, szikrázó drágakövek szivárványszínű gazdagsága vakított, amerre csak ellátott a szem. Ugy lehetett. Európa fölfigyel Anglia királynőjének első vallomására, amikor el kell dölnie a súlyos kérdésnek, vajjon kit választ maga mellé a trón számolyára Lady Victoria. És eljöttek valamennyien, akiket erre csak méltónak hirdetett származás, hírnév, hatalom. Ott volt a dán király három délcég fia. Madridból magát az Infánst küldötte el II. Izabella. Eljött a cár fivére, Konstantin nagyherceg, rendjel-csillagos díszben. Szerecsen rabszolgák pávatoll legyezője bókolt, amikor napkeleti pompa hivalkodó jelmezében Medzsid herceg érkezett, a szultán fia. Vagy féltucat turbános előkelőség emelte görnyedezve aranyfélholdas uszályos palástját... Montpensier herceget egész kis udvar rajongta körül. Hattyutollas kétszarvu fővegben mellette csoportosult a sok külföldi követ. Bodros, parókás angol méltóságok hirdették három hatalmas ország minden dicsőségét. Karmazsin palástjuk szinte lángolt ezernyi gyertya lobogó fényében. Észre is alig vették a karsu fiatal tisztet, aki a porosz király gárdaezredének szerény egyenruhájában tünt fel most közöttük. A díszes gyülekezetben senki rá sem hederített az ifju Coburg hercegre. Feszült figyelemmel egyre csak arra várt valamennyi vendég, mikor érkezik végre a szépséges királynő, aki ezen az estén országánál drágább kincset, — a szívét ajándékozza el.

Hirtelen kürtészó harsant. Kettéhasadó bارسonyfüggöny biborkárpitjában mint igézetes látomány csakugyan feltűnt most vendégei

együtt az a külön lengyel érdeket, mely a zsidók palesztinai kivándorlásának szabadon maradását, általában a zsidó kivándorlás mindenirányú lehetővé tételét kívánja.

Beck külügyminiszter végeztül a Danzig szabad városállammal való viszonyról beszélt. Ez a városállam a békeszerződés szerint külügyileg közösségben van Lengyelországgal s azonkívül kikötőhasználat és vámjogok tekintetében is a lengyeleknek szolgáltatásokkal tartozik. Danzigban viszont állandó a törekvés, hogy

a városállam független elhatározással döntsön a maga sorsa vitele felől s esetleg a saját állami felségjoga alapján a Németországhoz való visszatartozást is kimondhassa.

A Népszövetség gyámhatóságot gyakorol most a városállam fölött s emiatt összeütközések is támadtak, amiket Genfben úgy intéztek el egyelőre, hogy Lengyelországra bízták a kiegyenlítő közbelépést és javaslattevést. Danzig ügye tehát úgy a Népszövetség szempontjából, mint a Németország és Lengyelország közötti viszony alakulása szempontjából is nagyon fontos; végeredményben a középeurópai békeállapot függ tőle.

Beck külügyminiszter erre nézve kijelentette, hogy Lengyelország számbaveszi Danzignak, mint szabad városállamnak a jogait. Viszont azonban Danzignak is számba kell vennie az ő területén fennálló lengyel jogokat. A kölesönös jogviszonyok elismerése alapján a danzigi kérdésben elérhetőnek hiszi a nyugalmi állapotot.

ÖTVENEZER LEIT KÜLDÖTT A KIRÁLY TRANSZILVÁNIA SZEGÉNYEINEK. Bucurestiből jelentik: Az uralkodó 50 ezer leít küldött Victor Iamandának, hogy azt osszák ki az ardeali és banati szegénysorsu lakosság között, tekintet nélkül azok vallására. Továbbá 20 ezer leít a basarabiai inségek számára küldött a király.

Uj olasz követ Budapesten. Budapestről jelentik: Szombaton délelőtt érkezett meg Budapestre Luisi Luigi Vinti új budapesti olasz követ. A magyar hatóságok Bárczy István miniszterelnökségi államtitkárral élükön, meleg fogadtatásban részesítették az új követet, aki az olasz-abesszin háború kitörése előtt addis-abebai olasz követ volt. Bárczy Istvánnak Vinti olasz követ régi jóbarátja.

előtt Lady Victoria. Bevonulása valóban királynői volt!

Elő a szertartásmester, Atholl hercege, lángpiros selyemben. Kezében ezüstpálca. Mögötte hermelinprémes díszben a lordkancellár és kócia helytartója. Jobbján Canterbury nemes, agg érekeivel, szüzföhéren jelent meg Victoria a mély bókba dermedt udvar vendégei előtt. A balján Melbourne — talpig feketében. Hónal is fehérebb volt az ifju királynő. Ezüst-himes öltönyt nem ragyogott ékszer, csupán lilomkezeiben illatozott nagy csokor virag. Elefantsontszinü rózsák, — októberi rózsák...

Sugarzó egyszerűségében a brit királyok álomszép leánya valóban olyannak tűnhetett, mint a mesék tündére, aki egyedül csak elvárásolt hercegére vár. Lélekzetrabló csendben lebegett végig a királynő rengeteg vendégei között. Azután megállt. Mögötte megtorpant a fényes diszkisérlet is.

Mert mindaz, ami ezután történt, már nem volt mese, — de történelem!

Victoria fiatal tiszt előtt állt meg és ráemelte barsonyfényü szemét. Verhullám borította el a bájos leányarcot, amikor most remegő kezével csokraból rózsát oldott ki és királyi felségével minden női alázatával oda nyújtotta az ifju felé...

Vallomás volt ez — nyílt és királynői vallomás!

A fiatal gárdatiszt lángragyulva és tétován állott ezernyi szempár keresztüztüzeiben. Szemvillanásig tán arra gondolhatott, szerény egyenruháján vajjon hová tűzse a reasugarzó királynői kegy gyönyörű virágát.

Es mint aki vérét, egész életét adja a virágért, Albert Coburg-Gotha-i herceg kardja pengéjével hasította fel egyenruháját és kitűzte a rózsát — a zive fölé...

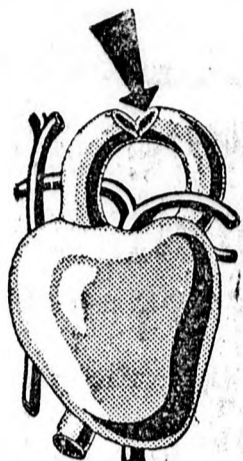

A háztartási munka dacára is ápolni lehet bőre ha NIVEÁ-t használ

Még ha gyakran éri hideg, meleg víz, akkor is friss üde maradhat bőre, ha azt NIVEÁ-val ápolja.

Az Eucerit hatása ez!

Nivea crème dobozban és tubusban
Lei 16.- 72.- Nivea-Olaj Lei 24.- 75.-

ITT rakódnak le azok a sók, amelyek az arteriákat megvastagítják.

Az emberi szervezetben előforduló mérgeket a test nem tudja természetes uton eltávolítani és különösen a negyvenedik életév betöltése után ezek a mérgek a vlvörök falain rakódnak le és ez uton előidézik a legelterjedtebb betegséget, az érlelmeszedést.

A vlvörök megdagadnak, elvesztik ruganyosságukat és lehetetlenné válik bennük a rendszer vérkeringés.

A megbetegedett ember szédülésben, fülzúgásban szenved, rövid járkálás után lélegzésében zavarok állanak be, bőre fényes lesz és zsíros, emlékezőtehetsége és munkaképessége pedig jelentős mértékben lecsökken.

Az egyedüli orvosság, amellyel ezt a betegséget le lehet győzni, a dr. Mladejowsky professzor Sklerosyrupja. A Sklerosyrup feladata a vlvörökben lerakódott sók feloldása és a betegség legyőzése annak kezdeti stádiumában.

Rögtön az első üveg elfogyasztása után érezhető már a javulás és 5 üveg elfogyasztása után a betegnek egészen új kinézése van, mintha újatértődött volna.

A cukorbeteg (diabetikusok) „D“ Sklerosyrupot használnak, amely cukor nélkül készül.

Az a brosur, amelynek címe „Az érlelmeszedés és annak új gyógymódja a prof. dr. Mladejowsky-féle Sklerosyruppal“ és amely számos meggyógyult beteg és orvos köszönőlevelét tartalmazza, a gyógyszerárakban és drogériákban ingyen kapható, vagy kívánatra ingyen megküldi postán a főlerakat: E. et L. Ciora Bucuresti, III. Str. Sperantei 37. Egy üveg ára 22 lei.

Madgearu és Cancicov érdekes vitája a képviselőházban

Bucuresti. Saját tud. A képviselőházban tegnap este kiújult a harc Madgearu és Cancicov között. Madgearu szemére vetette a liberálisoknak, hogy 18 milliárd deficitet hagytak hátra a gazdaságilag legkedvezőbb években való kormányzás után. Ezzel szemben Cancicov azt vágta vissza, hogy a nemzeti pártzártpártiak 22 milliárd deficitet hagytak hátra, pedig a hadfelszerelés érdekében sem tettek semmit.

Madgearu szokott temperamentumával válaszolgatott, mire Inculet is beleszólt a vitába és megjegyezte, hogy annak a politikusnak, aki indulatoskodik, rendszerint niuce igaza.

Létrejött Anglia és Olaszország között az elvi megegyezés a Földközi-tengerre vonatkozólag

Franciaország is csatlakozni akar az egyezményhez

Londonból jelentik: A „Daily Mail“ közlése szerint Anglia és Olaszország elvi megegyezésre jutott a Földközi-tengerre vonatkozó hatalmi megosztás tekintetében. A megegyezés értelmében a két ország tiszteletben tartja egymás érdekeit a Földközi-tengeren.

A tárgyalások minden fejleményéről Franciaországot is értesítik. Hír szerint Franciaország csatlakozni akar az egyezményhez.

A Daily Mail úgy tudja, hogy az angol-olasz tanácskozások folyamán Anglia kedvező javaslatot tesz az abessziniai olasz hódítás elismerésére. Ennek kifejezéséül megszünteti az addisabebai angol követséget, de egyúttal konzulátust szervez az olasz gyarmatbirodalomban.

AZ EGÉSZ FALU

irigylé Están bá't ragyogóan fénylő csizmájáért.

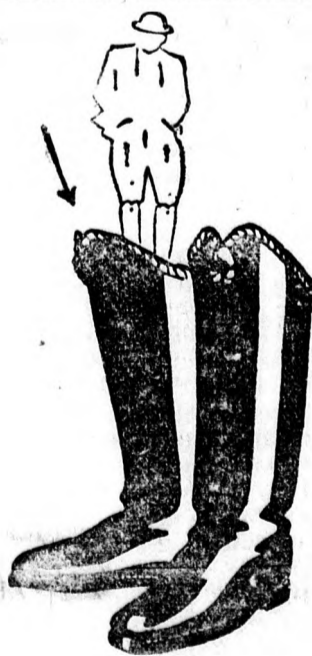
Örzsé anyjuk is csak az új eljárás szerint gyártott

Schmoll-Pastá-t

vásárolja.

Ez ragyogó fényessé és vízhatlanná teszi a lábbelit.

Örzsé anyuk takarékos és csak a kiadós 3 sz. dobozt vásárolja a.

Ha hó- és sárcipőt vásárol, akkor az csakis

CAURUM márkájú legyen

Az 1934 évi bucuresti ipari kiállításon arany-
éremmel kitüntetve.

Látogatás a vakok Fényes Otthonában

Bucuresti, december hó.

A város keleti szélén, a 14-es villamos végállomáson túl, ahová a legtávolabbi gyártelepek gépeinek zakatolása is csak sejtelmes morajként jut el, tágas mezőkkel és felosztás előtt álló, hepehupás telkekkel elszigetelve áll a vakok intézete Bucurestiben. Hatalmas épülettömb: egész külön világ. Az angyali lelkű, kegyes Elizabeta királyné alapította. És oly meghatározó nevet adott neki: Vatra Luminoasă-nak hívják, ami magyarul annyit jelent: Fényes Otthon.

Meglátogattam ezt az otthonot, ahol a tudás, a munka, s a vigasztalódás világossága fényeskedik a szegény vakoknak. És nagyon elszomorkodtam. Pedig úgy igyekeztek meggyőzni arról, hogy nem kell sajnálnom őket: hiszen ők boldogok.

Először az iskolába vezettek, amelynek két osztályában 56 bennlakó növendék tanul. Eppen szünet volt és zibongva árasztották el a folyosókat. Ugyanaz az iskola-zaj, mint a látók intézeteiben. Ugyanazok a kacajok, tréfák, huncutkodások. Csak a léptük bizonytalan. Csak a futkosásuk szűk körben mozgó, óvatos. Csak a kezük folyton tapogató. És a szemük halott.

A világtalan tantestület

A tanári szobába tessékeltek, ahol fekete szemüveges, vidám arcú, ősz úr fogadott. Az igazgató. A levegőbe nyújtotta kezét, mikor bemutatkoztam neki. Világtalan. Egymás után jöttek be tizperces pihenőre a tanítók. Kitapogatták az asztal fiókját vagy a könyvszekrény zárát és nagy könyveket helyeztek el ott. Ők is mind vakok. Egyikük egy szegyet tapogatót ki a falon és kulcsot akasztott rá. Ez magas, jólöltözött, látszatra épszemű férfi volt, akinek bal halántékán hosszú vágás és műtéti varrás nyomai látszóttak. Szerettem volna megkérdezni tőle, a többiétől is, hogy jártek világtalanok-e, s ha nem, hogyan jártak szerencsétlenül? De valamennyien anynyi közvetlenséggel, oly nyugodtan és derűsen viselték sorsukat, hogy úgy éreztem, nem szabad felbolygatnom nagy lelki békességüket. Pedig, tudom, ők nem kívánják ezt a kiméleteket. Azt állítják, hogy az ő beletörődésük végleges, s szívük nyugalma megzavarhatatlan.

Az igazgató mondta is nekem:

— Csak éppen szörnyűségekről, szerencsétlenségekről ne írjon...

Aztán az iskoláról, a gyermekekről beszélt. Nagyon sok szeretettel.

— Pontosan ugyanazokat a tantárgyakat tanulják, amelyek a többi iskolákra nézve is kötelezők. A tantervünk is körülbelül egy. De van óvodához hasonlatos előkészítő tanfolyamunk, amelyen a külvilág jeleinek a megértésére s olyan ügyességek elsajátítására törekszünk, amelyek a vak ember könnyebb tájékozódásához szükségesek. Akik ezen a tanfolyamon képteleneknek mutatkoznak a tanulásra, azokat haza küldjük.

— S honnan kerülnek ide a növendékek?

— Bucurestiből és a vidékről egyaránt. Kisebbségi is van nálunk, kettő. Az egyik: Djula, a hatodikba jár. A másik: Margareta, tízéves, nagyon kedves leányka Harmadikos.

Margareta Barabás

Es már ki is szólt a folyosóra:

— Hozzatok be Margareta Barabást.

Szabályos arcú, szépséges, barnahajú leányka lépett be. A szemét két nagy, dűbédli fehér hálógó félénk volt és elfofozott. De az igazgató kereső kezének az érintésére rögtön felbátorodott. Mosolyogva, az atyai dédelgetés

simogatásai alatt boldogan várta, hogy mi fog most történni vele.

— Egy ur van itt, kislányom, látogatóban. — magyarázta neki az igazgató. — Ő is magyar, mint te.

Barabás Margitka arcán különös fény vult át. Világtalanoknál bizonyára a tekintet felvillanását jelenti ez. De a fény megszakadt a szem határainál.

— Jó tanuló az én Margarétám. — tréfált vele az igazgató, mialatt magához vonva őt,

Ahiket szegyelnek a szüleik

— Jól érzik itt magukat nálunk, — folytatta most az igazgató. — Sőt egyesek számára mondhatnám megváltás az intézet. Sokan vannak, akiket eldugva tartottak aszúlei, mert szegyeltek őket. Ezek valósággal felszabadulnak itt. De a szerető édesanyvák elkényeztetett gyermekei is hamar megbarátkoznak az itteni környezettel. Miután szüleik itt hagyják őket, egy-két napig persze sírdogálnak szegénykék, de hamar megvigasztalódnak a szeretet melegében, amivel körülveszük őket. S lassan rájönnek, hogy mi közelebb hozzuk őket a világ megismeréséhez, s hogy nálunk elsajátítható eszközökkel az élet több örömet, szépséget szerezhetnek maguknak. És sorsársakra, pajtasokra találhatnak itt, akiknek társasága bizonyára hozzájárul ahhoz, hogy rövidesen elmulhik a honvágyuk, sőt idővel alig jut eszükbe az otthon, szülői ház.

S az előmeneteltől így beszélt.

— Általában kielégítő. Sok a növendékekben az igyekezet, a tudásvágy. Hamar kifejlődik a tehetségük az ének, a zene iránt s a különböző kézügyességekben gyors haladást mutatnak... Itt vannak például az agyagtárgyak, amelyeket a mi növendékeink gyúrtak, mintáztak. Amint tetszik látni, tökéletes alakú asztalok, székek, virágok, edények, állatok ezek... Az állatokhoz a vidéki gyermekeknek több érzékük van, mert eleven lovak, kecskék, birkák stb. formáinak a kitapintására is volt alkalmuk, míg a városiak ezeket csak mintatűrőn tanulmányozhatták, ami sohasem kelt olyan maradandó benyomást... Ezt a lovat egy parasztyerek mintázták. Ezt a vonatot pedig egy városi úri fiúcska, akinek nyílván volt ilyen játékszer a kezében... Ennek a körfűrészgépnek a modellje nemrég itt dolgozott az intézet udvarán. A gyermekek a különös zaj hallására kíváncsian álltak körül, mire a munkások megállították a gépet és megengedték nekik, hogy pontosan megtapogassák minden részét. S olyan jól megfigyelték, hogy másnap ki tudták mintázni agyagból.

A tanítók szedelőzködtek, hogy a következő órára bevonuljanak a tantermekbe. Engem a hatodik osztály vezetője vitt magával.

— Ott meghallgathatja ön, — biztatott, — hogy mit tud Djula.

Sajnos, Gyula, a hatodikos magyar fuhiányzott. Ugy látszik, szünet alatt ment haza.

Nagy karácsonyi vásár

Hartmannál

Oradea, Str. Reg. Ferdinand 1.

Vevőinknek
ajándékot
adunk.

Ridikül, bőrdíj, neszeser, kalapdoboz, vizit-, portmoné-, akta- és műszer-kazetta gyári árában.

szüntelenül becézgette. — Kicsit sokat beszél, de más baj nincs vele.

Most én kezdtem kérdezni s Margit le-
hajtott fővel, gyorsan és értelmesen válaszolt.

— Hová való vagy?

— Rákosra... Brasov közelében van ez.

— Mi az édesanyád?

— Szolgáló.

— Hol szolgál?

— Nem tudom... Már régen nem volt itt
meglátogatni engem.

— Tudsz magyarul?

— Igen. Édesanyámmal mindig magyarul
beszéltek.

Erre megkértem az igazgatót, engedje
meg, hogy magyarrá fordítsam át a beszélgetést.
Készséggel megtette.

— Ugy-e szeretsz itt lenni? — kérdeztem
tovább.

— Nagyon.

— Mivel töltöd az időt?

— Tanulunk, játszunk, kézimunkálunk...

Es sokat gondolok az édesanyámról.

Hibátlanul, époly szép kiejtéssel beszélt
magyarral, mint az iskola tannyelvén.

— Oh, — szólt közbe az igazgató. — Azt
már én is észrevettem, hogy Margareta ma is
jól tud magyarul... Ő ugyanis ép az én osztályomban jár. S emlékszem: mikor magyaráz-
tam, honnan származik ez a szó: Ardeal — Er-
dély, erde-nek találtam kiejteni az erdő szót,
de ő kijavított: „nem erde, hanem erdő.”

Csengettek. Barabás Margit kisetett a
szobából és szűrke egyenruhájában elvegült
a harmadik osztály aajtájában tolokodó fiúk és
leánykák között.

a bennlakásba. Mindegy, engem most a tani-
tás módszere érdekelt.

Írás, olvasás, számtan, földrajz

— Látogatónk van, gyerekek, — szólt a
tanító. — Igyekeztek tehát... Kezdjük az
olvasással.

A gyerekek erre a terem végében levő
polcra akkora könyveket emeltek le, mint
egy-egy régimódi fényképalbum. Minden nö-
vendék elé tettek egy ilyen albumot, amely-
ben a közönséges barna csomagoló papíron, a
Braille-féle domboru pontozásu írással zsufo-
lodott a hatod osztályosok tananyaga. Ez ép-
pen az olvasókönyv volt.

— Ionescu, olvass. Huszonnegyedik oldal.
A moldvai táncokról.

A növendékek lapozni kezdtek. Ujjuk he-
gyével könnyen érintették az oldal-fejeket az
ugyanesak pontozó számok domboru jegyeit s
hamarosan megtalálták a keresett olvasmányt.
S Ionescu, egy vékony, sápadt fiúcska bátor
hangon, teljesen folyamatosan, hibátlanul ol-
vasni kezdett. A tanító, a felelő növendék s a
többi gyermek ujjai fűrgő és idegesen fut-
kostak a domboru pont-képek sorain. S én
megilletődve állottam a gyógypedagógia nagy
lehetőségei, esodlatos eredményei előtt.

Az írás következett. Az egyik növendék
sűrűn rovátkolt fémtáblát vett kezébe; barna
csomagolólapot illesztett rá és négyszögletű
részeretekeskék harmas sorával szorította le.
Ez a sorvezető. Az alig négyzetcentiméternyi
keretek között, vagy mint ők mondják: abla-
kocskán át, eszmadia árszerű kis szerszám-
mal szurkálta a gyermek a papírlapra jobb-
ról balfelé a betű-képeket, minden kicsi réz-
keretbe egy betűt.

Hat pont különböző sorokba való helyezé-
sével és variálásával van összeállítva az ábécé.
Az ember azt hinné, hogy sohasem lehet meg-
tanítani. S ime, a kis hatodik elemista, világtalan
gyermek oly gyorsan ír kis szurkáló
szerszámával, hogy ugyanolyan koru látó
gyermek folyó írással nem tud gyorsabban.

A jobbról-balra haladó szurkálással leirt
szöveget aztán a papírlap másik oldalán a
domborulatokat balról jobbra tapintva olvas-
sák el.

Következett a számolás. Ez már valamivel
körülményesebb. Kocka-rekeszes táblát vesz-

nek elő, amelyeken ólomkockák enyhe domborlatu pont-számjegyeivel rakják ki a számtani műveletet. Egy növendék elvégzett előtünk egy szorzást. Gyorsan és hibátlanul.

Most már elhiszem, hogy a világtalanok végigtanulják ugyanazt a tananyagot, mint a látók...

Még a földrajz-leckét hallgattam meg, ami dombornívű térképek segítségével játszódik le és elköszöntem az osztálytól. Az udvaron ép tornaórát tartott egy másik tanító. A növendékek tökéletes fölfedezéssel állottak sorba s buzogány-gyakorlatokat végeztek. A tanító néha sietve végigtapogatta a buzogányok sorát, hogy meggyőződjék: mindenki pontosan végrehajtja-e a vezényelt mozdulatokat.

Az udvar nyugati oldalát hatalmas kórház szegélyezi, száztíz ágygal, szembetegek részére. Van itt ambulatórium is, ahol bejáró betegeket kezelnek. Szemben a kórházzal a műhelyek sorakoznak, az udvar mélyén pedig száz felnőtt világtalan bennlakó tágas menedékháza van. Innen indulnak ki napi munkájukra azok a tisztességesen öltözött vakok, akiket fehér bottal a kezükben sok helyen lehet látni a fővárosban, amint apró tárgyakat, játékokat, cukorkákat árulnak az utcán.

De nagyobb részük a menedékház műhelyeiben dolgozik.

A Fényes Otthon sötét műhelyei

Már esteledett, mikor e műhelyek hosszú sötét folyosóján végigvezettek. Otthonosan mozgó vakokkal találkoztunk itt, akik néha megtapogatták az ajtókra szegezett réztáblákat, amelyek domboru pontírással jelzik, hogy melyik hányas számú szoba.

A székfőnö műhelybe léptünk. Már egészen sötét volt a teremben; senkinek se jutott eszébe, hogy világszűz gyújtson. És serényen folyt a munka. Kisérő villanyos zseblámpával világított reá a székfőnöön ördögös gyorsasággal munkálkodó vakokra.

Nem is igen kapcsolják be az áramot a műhelyek villanyvezetékeibe. — mondotta vezetőm. Szegények vagyunk, takarékoskodni kell.

Hiszen lényegtelen is. Így is úgy is örök éjszaka honol itt.

Ugyanílyen sötétben dolgoztak a kosárfonók, a kefékötők, a gyékénykészítők. Ezek a vakok legkedveltebb mesterségei. De kevés olyan iparág van, amelyek gyakorlása el lenne zárva előlük. Tapintó érzékük finomsága oly csodálatosan pótolja a látást a kézműipar gyakorlásában, hogy az már megdöbbenő.

Ezután a nyomda meglátogatására került a sor. Középkorú, külsőleg épszemű férfi ennek a vezetője, akiről sokáig nem tudtam megállapítani, hogy látó-e vagy vak. Halálos biztonsággal nyult a számmok, gépek s nyomtatványok után, mialatt elmagyarázta a vakok számára készülő könyvek nyomdájának működését. S csak mikor így sóhajtott fel: „En most más világban élek; nem mindig olyan volt az én életem.” — csak akkor vettem észre, hogy ő is vak. Megvakult.

Hogy röviden fogalmat nyujsunk erről a nyomdáról: a szedés mintha sűrűn egymás mellé szurt gombostűk erdejéből állna. Erre helyezik rá nyirkosan a nyomtatandó oldalt, amelyen aztán gummihengerrel haladnak végig. Ha megszáradt a papírlap, akkor kész is van a könyv egy oldala.

Az utolsó állomás a könyvtár Kis terem. de köröskörül a padlótól a mennyezetig borítják a falat az óriási albumalaku könyvek. A vak-írás sok helyet vesz igénybe. Emínescu, akinek művei nyomtatott betűkkel csak vékony kötetet tesznek ki. Braille-rendszerű írással öt óriási kötet. Rengeteg francia mű van a könyvtárban: klasszikus és modern gyűjtemények, amelyeket francia jótékony intézmények küldöttek a világháború romániai megvakultjainak. Itt van például a kis La Rousse, a híres francia zseb-lekszikon. Husz roppant album.

Az elvakult világ

A nyomda vezetője kifogyhatatlan a magyarázásban. Megmutatta a vakírás írógépét is, amelynek mindössze hat billentyűje van, ugyanannyi, ahány pontból a pont-betűket és számjegyeket meg írásjeleket kombinálják... Kinyomatta a névjegyemet. Braille-ábécével ajándékozott meg és emlékebe adta Elizabeta királyné areképét is, a nagylelkű királyasszonyét, akinek kedvence szórakozása volt vakok módjára írni s aki ezt, a jelmondatot írta a vakoknak ajánlott fényképe alá:

„A vakok vannak hivatva arra, hogy terjesszék a mai elvakult világunkban lelki világosságukat és mély bölcsességüket.

Jávör Béla.

Kalodont 3 kiváló tulajdonsága

biztosítja a helyes fogápolást:

1. a speciális fog-és száj-szappan enyhe habja alaposan meg tisztítja a fogakat, ott is ahová a fogkefe nem juthat el,
2. a különlegesen finom tisztító anyag kifényesíti a fogzománcot, anélkül hogy azt megtámadná;
3. a Dr. Bräunlich által összeállított Sulforizin-Oleat fokozatosan távolítja el a fogkövet és megakadályozza az újraképződés.

KALODONT

FOGKÓ ELLEN

A francia külügyminiszterium hivatalos közleményt adott ki a francia-román tárgyalások eredményéről

Örvendetes gazdasági közeledés a két ország között. — Antonescu román külügyminiszter Herriot-val is tanácskozott

Párizsból jelentik: A francia külügyminiszterium Antonescu román külügyminiszter látogatásáról a következő hivatalos közleményt adta ki:

A román külügyminiszter látogatása alkalmat szolgáltatott Antonescunak és Delbosnak arra, hogy megállapíthassák nézeteik azonosságát a különböző politikai kérdésekben, amelyek a mostani események központjában vannak. Különös örömmel állapítjuk meg, hogy nemcsak Franciaország és Románia, hanem

Franciaország és a Kisantant között is megerősödtek a fennálló kapcsolatok.

Azokat a kérdéseket is megtárgyalták, amelyek a többi ország felé irányulnak s örvendetes közeledés történt gazdasági ügyekben a szoros együttműködésre a két ország között. Végeredményben: Románia és Franciaország képviselői között baráti szellemű megállapodások jöttek létre a két ország üzeteinek összeegyeztetésére.

Párizsból jelentik: Hivatalos jelentés szerint Antonescu külügyminiszter hivatalos látogatása pénteken végetért. A román államférfiu kísérete szombaton haza is utazott, maga a külügyminiszter azonban a jövő hét elejéig, mint magánember a francia fővárosban marad. Pénteken Antonescu még hosszantartó tárgyalásokat folytatott Delbos külügyminisz-

terrel. Aztán fölkereste még Herriot radikális-párti vezért is, akivel szintén hosszabb megbeszélése volt.

HADÜGYI TÁRGYALÁSOKAT IS FOLYTATOTT ANTONESCU

Bucuresti. Saját tud. A Dimineata Párizsba kiküldött tudósítója írja:

A hivatalos közlemény kiegészítésére közöljük, hogy Antonescu hosszas tanácskozást folytatott Daladier hadfelszerelésügyi miniszterrel és holnap (vagyis ma), Gamelin tábornokkal, a vezérkar főnökével, valamint Pierre-Cot-val, a légügyi miniszterrel tárgyal. Hasonlóképpen fontos megbeszélései lesznek még Bastide kereskedelemügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel is.

Az elért eredmények, — állapítja meg a lap, — nagyon kedvezőek, úgy a nemzetközi helyzet szempontjából, határaink biztosításával kapcsolatban, mint pedig Románia különleges gazdasági érdekeinek szemszögéből nézve.

ÖTVENSZAZALÉKOS VASUTI KEDVEZMÉNY AZ ÜNNEPEKRE. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága úgy intézkedett, hogy december 24. január 7. között a vasuti alkalmazottak utazási engedélyei érvényesek legyenek az illeték, feljöttésimnek láttaozása nélkül. Ugyanakkor arról is intézkedett a CFR vezérigazgatósága, hogy az ünnepek alkalmával 50 százalékos tarifa-kedvezményt nyújtanak minden vonalon és vonaton. A kedvezmény december 24-től január 5-ig lesz érvényben.

A Magyar Lapok karácsonyi száma

A magas művészi színvonalon álló magyar újságrás, amelynek komoly értékeit és tekintélyét világszerte elismerik, nagy ünnepeink alkalmával, régi szokás szerint, nagyterjedelmű, reprezentatív újságszámokat tesz a magyar olvasó asztalára. Ilyenkor nemes versenyre kelnek egymással az újságok, hogy minél szebb kiállítású, minél értékesebb számmal lépjenek meg olvasóikat s ebből a versenyből a kisebbségi magyar újságrás is kiveszi a részét, az az újságrás, amely szerény viszonyaink, szűkös kereteink között is nagy erőfeszítéssel tartja a színvonalat, amit az egyetemes magyar újságrás képvisel.

A keresztény világ legnagyobb ünnepnapján, a karácsonyi ünnepek alkalmából csak természetes, hogy a „Magyar Lapok” szerkesztősége és kiadóhivatala azon volt, hogy a maga nemében a legszebb és legértékesebb ünnepi számot nyújtsa olvasóinak, olyan értéket, olyan komoly és tartalmas számot, amely messze túl-emelkedik a napilapok ünnepi számainak átlagos színvonalán s amely sokáig túléli a márciólnapra készült napilapok tisztavirág életét.

A „Magyar Lapok” karácsonyi száma eseménye lesz a magyar újságszerkesztés és dokumentálás, valóban ünnepi megnyilatkozása lesz országgrésztünk keresztény magyar szellemiségének.

A 32 oldalas, művészi képekkel és fotókkal illusztrált ünnepi szám terjedelmét olyan beosztással használta ki a szerkesztőség, hogy az irodalom csillogó gyöngyszemei szórakoztató, humoros olvasmányok, izgalmasan érdekes és eseményszámba menő riportok, tárcák, elbeszélések, versek mellett, komoly, értékes cikkekben öleli fel kisebbségi életünk minden sorsdöntő problémáját, életkérdését, sőt a hétköznapok apró gondjait is.

Sorsdöntő kérdéseinknek kisebbségi sorunk nagy problémáinak ez a rendszerbefoglalása, nyugodtan állíthatjuk, egyedülül lesz és eseményszámba fog menni a kisebbségi újságrásban.

Ebben a számunkban kezdjük meg közölni R ass Károly izgalmasan érdekes, nagykulturájú, szellemes tanulmányát a transzylvániai irodalomról. Ez a hatalmas tanulmány, amely egy emelkedett szellemű, minden irodalmi klicktől és csoportosulástól független, tekintélyes kritikus tollából ered, igazságos és hű képet adja a Transzylván irodalomnak és bátor, minden befolyástól mentes értékmegállapításával, eseménye lesz az irodalmi világnak is, amely hamis kritikáival, kritikátlan értékeléseivel annyiszor megteveszti a jóhiszemű olvasót. Lapunk karácsonyi számában ennek a kritikai tanulmánynak első részét, a történelmi regényről szóló részletet közöljük. Az iparos-társadalom problémáit, életkérdéseit Szabó Béni tárja fel átfogó, komoly tanulmányának beillő cikkében. „Népegészségügy és orvosaink” címen dr Nagy András orvos, teológiai tanár ír értekezést, „Falumunka és népnevelés” címen pedig dr Páll György, a Magyar Párt timisoarai tagozatának főtitkára ír nagyjelentőségű cikket. Venczel József ifjúsági problémáinkat öleli fel hatalmas cikkében. Parecz György dr, a kiváló fiatal ügyvéd pedig az ügyvédke-

dés és a kisebbségi jogászat égető problémáit fejtegeti. Nagy cikkben foglalkozunk a szövetségi kérdésekkel és felvonul az ünnepi cikkek sorában politikai, köziról és irodalmi értékeink egész sora. Az ünnepi vezércikket dr Gyárfás Elemér szenátor, lapunk főmunkatársa írja. A lap egyéb cikkeit dr Páll Arpad főszerkesztő, dr Willer József képviselő, a Magyar Párt parlamenti csoportjának főtitkára, dr Sulyok István, továbbá Jávor Béla,

Domokos Pál Péter, P. Trefán Leonárd, dr Léber János, dr Czumbel Lajos, Rády Elemér dr, Földi István, Bélyeky László, Huzella Üdön, Schif Béla, Fodor Viola, Nedeczky Ferenc, Castano-Közseggy Marianne, Sz. Veress Jolán, Albert István, stb. stb. írják. Mócs László, Pakocs Károly, Magyar Bálint karácsonyi verseit közöljük, amit ezen alkalomból írtak a „Magyar Lapok” számára. De ezenkívül még sok cikk, riport, humoreszk, szines írás, vers, elbeszélés, publicisztikai közlemény és számos rovat teszi változatossá a „Magyar Lapok” karácsonyi számát, amely, mint említettük, eseménye lesz a magyar újságrásnak.

Súlyos, de nem menthetetlen a nemzetközi helyzet az angol külügy-miniszter szerint

Minden nemzetnek kötelessége távol tartania magát a spanyol beháborútól

Londonból jelentik: Az alsóházban a külpolitikai vita során felszólalt Eden külügyminiszter és hosszabb külpolitikai tájékoztatót mondott.

A vita során mindenekelőtt Morgan Jones munkáspárti képviselő kijelentette, hogy a mai helyzet aggasztóan hasonlít az 1914 évihez, de nincsen olyan vita amelyet ne lehetne jóindulattal elintézni. Utána Eden szólt fel és hosszabb beszédében ismertette a helyzetet. — Minden nemzetnek — mondotta a kül-

ügyminiszter — kötelessége távol tartania magát a spanyol beháborútól és azt a spanyolokra kell bízni. Őszintén be kell vallani, hogy a benemavatózás egyezmény nem váltotta be a reményeket, de kétségtelen, hogy csökkentette az európai háboru veszedelmét. Blum szerint Európa augusztusban a háboru örvényéhez ért. Nem állítom — mondotta Eden, — hogy nem lehet igaza, nem tagadom azonban azt sem, hogy az egyezmény betartása nem kielégítő. Ha a főbb nemzetek őszintén akarják az ellenőrzést akkor azt könnyű lesz megvalósítani. A francia és angol kormányok tovább folytatják közvetítési erőfeszítéseiket. Ürvedetes siker a foglyok kicserélésére vonatkozó meg egyezés. Ez tízezer embert menthet meg a haláltól. Nagyarányu emberbaráti munkát akarunk beszervezni s ezért kérjük nemzetközi segélybizottság összehívását. Különösen gyógyszerekben van nagy hiány. Gázálarca nincs szükség, mert a hadviselők szerencsere nem használnak gázt. Fontos az is, hogy megakadályozzák külföldi önkéntesek Spanyolországba utazását. Rendkívül nehéz év végére értünk, — folytatta Eden, — de nem szeretném, ha a ház tulsötétnek látná a helyzetet. A kérdések kétségtelenül súlyosak, de semmiesetre sem megoldhatatlanok. Anglia helyzete ma Európában sokkal kedvezőbb, mint a múlt év végén volt és ez nagyon is fontos az európai béke szempontjából. Rendkívül fontos tényező Anglia és Franciaország viszonyának szívélyessége, hiszen mind a két állam teljes erővel a béke biztosítására törekszik. Nem becstőljük le a nehézségeket, de nem mondunk le a reményről, mert kitartással semmi sem lehetetlen.

Cazaret képviselő kérdésére Eden kijelentette, hogy legújabb értesülések szerint Abessziniában az olaszok elfoglalták az ország északi és keleti területének tulnyomó részét és nyugaton is a fontosabb pontokat. A meg nem szállott területeken nincs semmiféle abesszin kormány. Itt a volt abesszin katonákból összeverődött bandák valóságos rémuralmat gyakorolnak. Egyes helyeken a galla és az amhara törzsek között vannak harcok. Az alsóház üléseit ezután jövő év január 19-ig elnapolták.

Karácsonyi és újévi ajándéknak cseprepes és vágott virágok,

Czira virágüzletben
kaphatók.

ügyminiszter — kötelessége távol tartania magát a spanyol beháborútól és azt a spanyolokra kell bízni. Őszintén be kell vallani, hogy a benemavatózás egyezmény nem váltotta be a reményeket, de kétségtelen, hogy csökkentette az európai háboru veszedelmét. Blum szerint Európa augusztusban a háboru örvényéhez ért. Nem állítom — mondotta Eden, — hogy nem lehet igaza, nem tagadom azonban azt sem, hogy az egyezmény betartása nem kielégítő. Ha a főbb nemzetek őszintén akarják az ellenőrzést akkor azt könnyű lesz megvalósítani. A francia és angol kormányok tovább folytatják közvetítési erőfeszítéseiket. Ürvedetes siker a foglyok kicserélésére vonatkozó meg egyezés. Ez tízezer embert menthet meg a haláltól. Nagyarányu emberbaráti munkát akarunk beszervezni s ezért kérjük nemzetközi segélybizottság összehívását. Különösen gyógyszerekben van nagy hiány. Gázálarca nincs szükség, mert a hadviselők szerencsere nem használnak gázt. Fontos az is,

Nem elég a hangos reklám, hanem előnyöket kell nyújtani a vásárló közönségnek

Ezzel kezdi karácsonyi propagandáját Pap Károly, a Pap Drogéria tulajdonosa, akit komoly üzleti tevékenységéről és újszerű, ötletes, világvárosi kirakatairól már régen megismert Oradea és Bihar megye közönsége.

A karácsonyi ünnepek előtt a Pap drogéria nemét egy 10 napos reklám-akciót indít meg, amelynek során olyan ajándékozási sorozat kerül komoly értéket képviselőnek.

Minden egyes vevő, aki a karácsonyi vásár tartama alatt vásárol, alantit ajándékozásban részesül:

50 lei vásárlásnál 1 doboz puder, 1 db Sulfanyl sampoon.

100 lei vásárlásnál 1 db szappan, 1 doboz 30 leies Floreal puder, 1 kis üveg Chori Atont kölni.

200 lei vásárlásnál 1 doboz 50 leies Floreal puder, 1 tubus Gogo fogpaszta, 1 db Sulfanyl sampoon.

500 lei vásárlásnál 1 doboz 120 leies Carioca puder, 1 nagy tubus Gogo fogpaszta, 1 db Sulfanyl sampoon.

A kiosztásra kerülő ajándékok kivétel nélkül komoly értéket képviselnek.

Mindent csak a Pap drogéria tudja nyújtani a közönségnek, mert gyárosával olyan megállapodást kötött, hogy a szokásos hirdetések helyett a fent felsorolt ajándéktárgyakat teljesen önköltségi áron számítja meg s az így elmaradt hasznót a reklámokra szánt összegekből hizza levonásba.

Ilyenformán a közönségnek módjában lesz a fent felajánlott világmárkás cikkeket, rendes forgalmi csomagolásban — tehát nem kis mintákban kipróbálni és azokat megismerni.

Ezúton is felhívjuk a közönség figyelmét a Pap drogéria reklám akciójára, mely ma naptól kezdve december 25-ig tart a cég Bul. Regele Ferdinand 9. szám alatti üzlethelyiségében. Itt még közöljük azt is, hogy a Pap drogériában nemcsak kozmetikai cikkek, hanem az összes gyógyszerespecialitások és karácsonyi ajándéktárgyak is legolcsóbb árban és legdúsabb választékban kaphatók.

Karácsonyra

szöveget, selymet,
flanellt, vásznat

mélyen leszállított
szigoruan szabott
olesó árban
árusítunk

Maradékok és ajándéknak
alkalmas cikkek

félárban
Vadas Jenő
nőidivataruház
Oradea, Bul. Regele Ferdinand 1.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítmény helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Belföldön: Egész évre 600 féltre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lek.
Magyarországon: Egész évre 50 P. féltre 25 P. negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Bata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, sok helyen köd, havazás várható. A hőmérséklet erős emelkedése tovább tart.

A BIBOROS-KOLLEGIUM KARÁCSONYI HÓDOLATA A PÁPA ELŐTT. Rómából jelentik: XI. Pius pápa egészségi állapota napról-napra javul. A kezelőorvosok ennek dacára ellenzik, hogy a Szentatya hosszabb tartamu innepségeken vegyen részt és állandó kihallgatásokat adjon. Kivételt fog képezni a biborosi testület karácsonyi kihallgatása, amely december 23-án vagy 24-én lesz, amelynek során a biborosok karácsonyi jókívánásait fogják tolmácsolni a pápának.

TETŐ ALATT A JUGOSZLAV KONKORDÁTUM. Belgrádból jelentik: A jugoszláv állam és a Szentszék között létrejött konkordátumot a Stojadinovic-kormány előterjesztésére most tárgyalta le a skupstina. Maga a konkordátum 38 fejezetből, záradék-jegyzőkönyvből és egy függelékből áll. Az első 10 fejezet a jugoszláviai katolikus egyház szervezetét tárgyalja, a 11-23. fejezetek a vagyoni kérdéseket tisztázzák a 23-38. fejezetek pedig az egyház működési, tan- és nevelési szabadságát biztosítják, nemkülönben a katolikus házasságjog érvényét garantálják. A záradék-jegyzőkönyv a mindenkor jugoszláv nuncius számára tartja fenn a dovenséget a diplomáciai karban, a függelék pedig az u. n. glagolit nyelv használatát biztosítja a szentmisében azon helyeken, ahol ez eddig is meg volt engedve.

Uj doctor iuris utriusque (kettős doktorrá avatás.) Dr. (iuris) Fülöp Kálmánt, Fülöp István helybéli szállodatulajdonos fiát folyó hó 12-én a budapesti Pázmány Péter Tud. Egyetemen államtudományi doktorrá is felavatták, s ezzel kettős doktorságot nyert.

**Minden karácsonyfán
PETROVICI
bonbon csüngión, mert
minőségben utólrhetetlen**

Gyár és Iserak Str. Alexandri 28.
Fióküzlet Boulevardul Regele Ferdinand 8.

NEM LEHET VASÁRNAPON NYITVA TARTANI AZ ÜZLETEKET. A karácsonyt megelőző, ugynevezett vasárnapi záróra és általában a karácsonyi munkaszünet ügyében most érkezett meg a munkaügyi minisztérium rendelkezése az aradi munkafelügyelőséghez. A rendelkezés értelmében december 22-én kedden, 23-án, szerdán és 24-én csütörtökön a déli zárórát felfüggeszti, vagyis ezeken a napokon nem kötelező a déli kétórás munkaszünet. Ugyanezeken a napokon az üzletek este nyolc óráig tarthatnak nyitva. A minisztérium intézkedése értelmében az alkalmazottakat nem érheti károsodás, mert a délután folyamán felváltva vehetik igénybe a szokásos szünetet. Vasárnap, december 20-án minden üzlet zárva tart, éppen úgy, mint akármelyik másik vasárnap. December 27-én, karácsony harmadnapján, vasárnap a fűszerüzletek, valamint az összes élelmiszerárúró kereskedések déli 12 óráig nyitva tarthatnak. A borbélyok zárójáról egy intézkedett a minisztérium, hogy ezek az üzletek karácsony másodnapján, december 26-án nyithatják ki üzleteiket déli 12 óráig.

Zürichi zárlat. Párizs 2031 egynegyed, London 21.36, Newyork 435, Brüsszel 73.77 fél, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 238.10, Berlin 175, Bécs — echillink 79.50, Prága 15.30, Varsó 81.90, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Garantáljuk, hogy szebb lesz...

Állandóan hamvas,
üde és szép arc bőr

...vagy A TELJES
ÖSSZEG

VISSZATÉRITÉSE!

Azt akarja, hogy arc bőre érintetlenül megőrizze hamvaságát, tisztaságát és fiatalos üdeségét? Könnyű dolog, Asszonyom, hiala a Cadum szappannak. Tegyen próbát ezzel a csodás szépség szappannal a mi felelősségünkre. Vásároljon egy dobozt 3 Cadum szappannal. Használjon egyet majdnem egy hónapig tartó Ha — a lehetőleg feltételezve — az első szappan használata után arc bőre nem kapta volna meg a „Cadum arc bőr” borsonyosságát és felülmulthatlan üdeségét, adja vissza a használt szappan csomagolását a másik két nem használt szappannal együtt a Cadum irodának, Bucuresti, Strada Sf. Ionică 8. Visszafizetik Önnek a TELJES összeget. Még gondolkodnia kell? Még habozik? Vásároljon már holnap egy doboz Cadum szappant.

Garantáljuk
tejes megelé-
gedését, vagy
visszaadjuk a
teljes összeget

Az utolsó darab-
kig használható,
illatát és egyéb ki-
való tulajdonságait
mindvégig csorbít-
atlanul megtartja.

Cadum Szappan

* Aki sokat evett vagy ivott és rosszul érzi magát, annak egy pohár természetadta „Ferenc József” keserűvíz igen gyorsan és alaposan kitisztítja a gyomrát és a beleit és felfrissíti egész szervezetét! Az orvosok ajánlják.

JANUAR 31-IG HOSSZABBITOTTÁK MEG AZ IPARIGAZOLVANYOK KICSERELESENEK HATÁRIDÉJÉT. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium elrendelte, hogy a munkakönyvek és iparigazolványok becserelésének határidejét 1937 január 31-ig hosszabbítsák meg.

* Ingyenes borkóstoló a „Hangya” oradeai fióküzletében. A „Hangya” oradeai, Regele Ferdinand u. 2. sz. alatti fióküzlete, december 21-én hétfőn ingyenes borkóstolót tart, amikor is bemutatni kívánja az auidi „Hangya” különféle, elsősorban küküllőment borait, a nagyértelmű közönségnek. Mielőtt borkészletét az ünnepekre beszerezné, fáradjon el a „Hangya” borok megjelölésére.

Fejfájás
ELLEN
NEURALGINE
JURIST

**A BIHORMEGYEI RÓM. KAT. NŐEGY-
LET** Erzsébet-árvaházában a karácsonyfa-
gyújtás 24-én, csütörtökön délután 4 órakor
lesz. Érdeklődőket szívesen lát az Elnökség.

* Dupla vagy semmi. Az egész világon fokozatosan áttérnek a duplaspirállámpák használatára. Ez korantsem véletlen. A duplaspirállámpák nemcsak jobb fényt adnak, hanem áramfogyasztásuk gazdaságos. Az áramfogyasztás a világításnak legnagyobb tényezője, mivel az izzólámpa ára a világítási költségek mindössze 5-10 százalékát teszik ki. Nagy szó tehát, ha olyan izzólámpát vásárolunk, amely lényegesen jobb fényt ad és az áramot mégis oly takarékosan fogyasztja, hogy a megtakarított áramért további 1-2 elismerten jóminőségű izzólámpát kaphatunk. Aki tehát, ésszerűen, takarékoskodik, az csak TUNGSRAM D. duplaspirállámpát használ.

**KÉTÉVES KUTATÓUT A DÉLI SARK-
RA.** Londonból jelentik: Ammundsen híres sarkkutató hajóját, a „Discoveryt”, amelyen Ammundsen 34 évvel ezelőtt a Déli Sarkra ment, most új délsarki kutatóuttra készítik elő. A hajón 1937 elején 34 angol sarkkutató indul a Déli Sark vidékére. A kutatóutat két évre tervezik s célja főképpen földtani kutatás lesz.

Temetések Oradeán. Özv. Branea Gergelyné szül. Simon Alexandrina 84 éves korában meghalt. Temetése szombaton volt. — Chis Vasiliu utmester 39 éves korában meghalt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Pasteur-utcából (Erdélyi „Concordia”).

Balogh Józsefné meghalt 73 éves korában. Temetése vasárnap, december hó 20-án délután 3 órakor lesz a Dobraga-utca 30. számú lakásából a Rulikovszky sírkertbe. („Caritas”).

**LAJOS ÁBRAHÁM KIADATÁSÁT KÉR-
RIK A ROMÁN HATÓSÁGOK.** Budapestről jelentik: A román hatóságok átíratilag kérik Lajos Ábrahám, oradeai hitközségi metsző kiadatását, akit sikkasztással és különböző csalások elkövetésével vádolnak.

A védjegyre vonatkozó törvényes intézkedések egységesítését sürgeti a kereskedők. Timișoara. Saját tud. A Kereskedők Egyesülete, legutóbb Keckeméti Sándor alelnök indítványára elhatározta, hogy akciót indít a védjegyrendszer egységesítésének kisérgetésére. Romániában jelenleg négy védjegy törvény van, amely a védjegy birtokosait sokszor kellemetlen helyzetbe sodorja. Az egyik kereskedelmi kamaránál bejelentett védjegyet bárki; más városbeli kamaránál bejelentheti és erről csak a véletlen folytán szerezhet tudomást az, akie eredetileg a védjegy volt. Ilyenkor hosszantartó, költséges pereskedést kell indítani. Keckeméti a saját esetére is utalt. Negyven év óta van egy védjegye és csak most jött rá, hogy ugyanazt a védjegyet más is használja. Az illető azzal érvelt, hogy tizenöt éve bírja a védjegyet, mire Keckeméti beigazolta, hogy régebben az ő tulajdonát képezi. Egyezség jött létre közöttük, amely szintén költséges volt. Az alelnök azt indítványozta, hogy a kamarák havonta hivatalos közleményt adjanak ki a bejegyzett védjegyekről és azokat közöljék le. A Kereskedők Egyesülete a kereskedelmi- és iparkamarához tette át az ügyet és kérte, segítse elő a megvalósulást. Annakidején már a gyáriparosok szövetsége is terjedelmes munkát dolgozott ki ebben az ügyben, a kérdés rendezése azonban még mindezeidig nem történt meg.

Ha nem telik új ruhára
Segíts rajta, ne busulj,
Ha az I. V. O. kitisztítja
Olyan szép lesz mint az új

Str. Ciorogariu 1 és 34. Tel. 8-53.
Piața Unirii 2. Telefon 5-53.

Gazdasági beszerző- és értékesítő szövetkezet alakult Alciucan, Mercurea-Ciuc. Saját tud. A Gazdasági- és Hitelszövetkezetek Szövetsége sorozatos téli értekezleteket rendez országos szintű különböző vidékeken. Az értekezletek célja egyrészt az eddig létesült szövetkezetek ügy- és vagyonezelésének megvizsgálása, új módok és lehetőségek keresése és a szövetkezeti gondokat és eszmé népszerűsítése. A ciucmezei értekezlet Tusnadon tartották meg. Erre az értekezletre meghívták a megyei szövetkezeti vezetőket. A központ részéről Petrovay Tibor cégvezető, Vita Sándor ellenőr és Oberding József dr. titkár jelentek meg és tartottak szakmai előadásokat. A Székely Fa Erdőszövetkezet képviselőjében Sztankó Zoltán szólalt fel és fejtegette a székely viszonyoknak leginkább megfelelő erdőszövetkezetek létesítését, illetve a már meglévő szövetkezetekbe való belépés előnyeit. Az értekezletnek erkölcsi eredményeket lehet elkönyvelni, hogy az értekezlet során négy alciuci székely község Gazdasági Beszerző- és Értékesítő Szövetkezet megalakulását mondotta ki és nyomban megtette a megalakuláshoz szükséges lépéseket. A már elintézés alatt álló törvényes formák után az újonnan alakult szövetkezet mára a tél folyamán megkezdte működését és egyelőre olcsó tengerivel itálja el tagjait és a lakosságot.

? Miért ?

a legjobb karácsonyi ajándék egy üveg
LICHTWITZ vagy FLORA
rum, likőr, cognac ?

Lapunk legközelebbi számában válaszolunk erre a kérdésre.

NEM TUDTA IGAZOLNI NYOLCMILLIÓS VAGYONÁNAK EREDETÉT GEORGESCU SZICURANCA ÜGYNÖK. (București.) A vagyonellenőrzési törvény alapján perbefogták AL. Georgescu volt sziguranca ügyvédöt s hosszas vizsgálat után az illetékes bíróság, a bucaresti tábla elé került az ügy, amely ügy döntött, hogy Georgescu kb. nyolcmillió lejt értékű vagyonából 2 millió 471 ezer lejtnyi vagyon eredete igazolatlan. A döntés ellen a pénzügy- és a belügyminisztérium fellebbezett, mert a volt köztisztviselő egész vagyonának keletkezését igazolatlanul véli.

Az északi megyékben nagy károkat okozott a rügyfuro-bogár. Satu-Mare. Saját tud. Satu-Mare, Sălaj és Maramures megyék híres gyümölcstermő helyek voltak egykor, de ezt a nimbuszt az utóbbi években alaposan megrongálta egy kicsi, kártékony rovar: a rügyfuro-bogár. Egyesek véleménye szerint a rügyfuro-bogár egy került erre a vidékre, mint annakidején a filoxera: nemesítésre szánt vesszőkkel hurcolták be.

„Székely táncok” címmel érdekes könyv került a karácsonyi könyvpiaçra. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Vámaszer Géza főgimnáziumi tanár és Bány Mária tanítónő szerkesztésében érdekes könyv hagyja el a napokban a sajtót. A székely népiélet két alapos ismerője megakarja menteni az utókor számára a már feledésnek indult székely táncokat, amelyek a székely vérmérsékletnek, erkölcsnek, ősi szokásoknak olyan hű kifejezője. Karácsonyra jelenik meg a Minerva elvű könyvkereskedés kiadásában „Székely táncok” címmel az 140 oldalas, képekkel, kottákkal tarkított könyvük, melynek bolti ára 60 lej lesz.

* Az illovi törvényszék 1935. október 30 kelt 1947. számú ítéletét a bucaresti Curtea de Apel 5-ik székelyje 1936 november 24-én 8920-123. sz. alatt jóváhagyta, mely szerint a Shimmy-Pasta tulajdonosát Sternthal Ferenc satumarei lakost a „SCHMOLLPASTA” dobozfedeleinek jellegzetes stílusára miatti védjegy-hamisítás címén kártérítés fizetésére kötelezte.

Meg kell néznie karácsonyi kiállításunkat !

Deutsch K. I. üveg és porcellán **Str. Nic. Iorga 4.**
nagykereskedés **Vételkényszer nélkül.**
szabad bemenet.

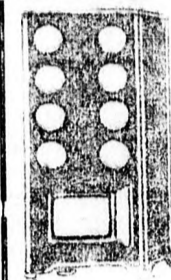
* **OLCSÓ CUKROT és BORT** kapnak karácsonyra a Hangya tagjai.

Pénzhamisítás és valutacsempészés gyanúja miatt letartóztatták egy ismert aradi társaságbeli férfit. Aradról jelentik: Feltűnőskeltő letartóztatást eszközölt az elmúlt éjszaka az aradi rendőrség bünyügyi osztálya. Egy társaságbeli, általában ismert fiatalembert állítottak elő a rendőrségre, aki ellen igen súlyos vádak merültek fel. A letartóztatás tulajdonképpen az oradeai rendőrség mekörekesésére következett be. Oradeán néhány nappal ezelőt egy pénzhamisító társaságot tett aradmatlanra a bünyügyi hatóság. A társaság tagjai hosszas vallatás után elárulták, hogy egy ismert aradi fiatalemberrel állottak öszekötetésben és állítólag ez közvetítette az általa hamisított pénzeket. A detektívek azonnal megjelentek az illető lakásán, ahonnan a társaságbeli fiatalembert a központi rendőrségre vitték be. Ezután házkutatást tartottak a lakásán és ez alkalommal mintegy 190 dollárt s egyéb id. a valutákat találtak. A kihallgatás során azzal védekezett, hogy az idegen valutákat saját céljaira szándékozott felhasználni. A letartóztatásról a helyi rendőrség tájékoztató útján küldött értesítést: Oradeára és a két rendőrség nyomozói között történt mekörekesés értelmében az illetőt, akit valutacsempészéssel is gyanúsítanak, Oradeára szállították, hogy ott szembesítsék az ugyancsak letartóztatásban levő pénzhamisítókkal.

* Az arcbőr, hogy fiatalosságát, egészségét és üdőségét megtartsa, megtisztítandó és megerősítendő. Ezt mindenki régen tudja. Eppen ezért kell a bőrt egy alkohol tartalmú készítménnyel megtisztítani. Emellett azonban meggondolandó, nehogy egy túlerős, magasfokú szesz alkalmazása, amely megtámadja az arcbőrt, azt kiszáritja és szürke színűvé teszi. Használjon tehát ezért egy éppen e célra elkészített készítményt: a Scherk-féle arcvizet. Ez behatol a bőr pórusainak belsejébe, amellett nem támadja meg a bőrt, hanem mindig jótékonyan hat, tisztít, üdit és szépít.

* **Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő** bélzavarok, felfuadás, kellemetlen szájíz, émelygés, homiokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás eseteiben már egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűviz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány már régen megállapította, hogy a **Ferenc József** viz használata a tulsok evés és ivás káros következményeinél igazi jótétemény. Az orvosok ajánlják.

Szent karácsony ünnepeinek hangulatában esdve fordulunk egy kis szeretetért az olvasóhoz. Egy asszony jött be a szerkesztőségbe. Arca sápadt, vértelen, fáradtan, törötten segítséget esdve csillognak könnyes szemei. Beszélni kezd, elcsukló szóval — és vértelen ajkáról olyan megrázó tragédiát beszél el, hogy mindenkinek meg kell inarnia, minden léleknek meg kell szánnia, ezt a háromgyermekes, szerencsétlen anyát, aki véznaságában, rongyaiban maga a nyomor testetöltő szobra. Most jöttem ki a kórházból... Az uram cipőfelsőréskészítő. Munkát sehol sem kap... Betevő falatunk sincs. Mi még csak túrnénk az urammal, de a három gyermekünk... Három apró fiu. A legnagyobbik négyéves, értelmes ügyes gyermek, de azt még sem tudja megér-

SOK TIZEZER

megelégedett vevő bizonyítja hogy a

„ZEPHIR”

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kilogram fával fűt **24** órán át.
egy normál szobát

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**

Kapható mindenütt. Kerjen díjtalan arjegyzéket.

teni, hogy amikor kenyeret kér, csak könnyes szemmel bámulok rá. Nem, ő még nem tudja azt, hogy mi a: nincs. A másik kéteves. És este, amikor éhesen hánykolodnak agyukon, alattódal helyett zokogva hajlok feljűk. S a legkisebbik négyhetes. Nekem is ennem kellene, csak azért, hogy táplálni tudjam. Csak egy kis tej kellene és kacagó gyöngöcsen talán örülni tudnék én is. Szerkesztő ur! Biztosan van jószívű olvasójuk, akit talán nem látogat annyira a nyomorúság. Odaadnám már, örökre is adnám egyik gyermekemet, hogy legalább egynek legyen kenyere, ruhája, hiszen én mindig erről álmodtam. Olyan értelmes jó kis gyerekek és bizonyos örökre hálásak lesznek annak, aki megadta őt a nyomorúságtól, az éhínségtől. Olvasóinkhoz szólunk, azokhoz, akiknek van meleg szobájuk, van friss vacsorájuk és karácsonyra esilogo karácsonyfát is állítanak. Ó, ha most, a béke ünnepe jöna, jöna tenni, örömet akarnak szerezni valakinek, gondoljanak erre a nyomorult családra, erre a három kis éhező gyerekre. Ti édesanyák, nektek is van gyermeketek és meg tudjátok érteni azt az anvaszövet, amelyik már a legutolsó lépésre szantta rá magát — arra, hogy megválk a gyermekétől. Atól, akit annyi szenvedéssel hozott a világra, táplálva, éjszakákon át virrasztott felette. Ha más nem is, ti édesanyák, meg kell érezzétek, meg kell érteétek ennek az szony-nak a végtelen nyomorúságot. Mert igazat beszélt. Utána jártunk gondosan és megállapítottuk, hogy minden ezava igaz. Milyen öröm, milyen boldogság öntené el azt a kis hajlékot, ha a szent estén rég nem érzett meleg áradna ezét rideg, nyomorúságos falak között. S a gyermekek legalább ezen a szent estén nem sírnának, nem követelnék éhesen a kenyeret. Kérve-kérünk kedves olvasónk, ha csak valamit tehetsz az érdekükben — tedd meg érteük. Szerkesztőségünk ezívesen továbbítja az esetleges adományokat is. Jussen esetekbe: „Aki eggyel is jót tesz ezek közül — az veiem tesz jót”.

Rendkívüli olcsó karácsonyi vásár
a **„GLORIA”**
paplanáruházban (Sas-passage)
Oriási választék: kloth, brokát és selyem paplanokban
Paplan áthuzásokat rendkívül olcsón vállaljuk.

SZOVJET-OROSZORSZÁG URAI

írta: Rády Elemér

A hírhedt moszkvai Zinovjev-per és az azóta történt újabb kivégzések felkeltették ismét az érdeklődést a szovjet iránt. A világtörténelem egyik legborzalmasabb falanxterkísérletének belső válsága, a problémák vajdása ismét vita tárgya lett s a néhány esztendő szünet — amidőn a szovjet kifelé hallgatni látszott s csak egy-egy leleplezett kommunista összeesküvéssel adott életjelt magáról — lezáródott. A néppfrontok megalakulása, a felángoló spanyol kolostortüzek, lázas földalatti szervezkedések igazolják, hogy *Moszkva kezei messzire nyulnak*. Mindez azonban a külső munka, egy fantasztikus imperialista politika megnyilatkozása. De hogy bent mi van, milyen erők vívják küzdelmüket, most talán nagyobb rejtély, mint évekkel ezelőtt, amidőn a hatalmas hirodalom még lángokban állott és megkezdődött a véres „átépítés.”

A Zinovjev-pör mégis fényt vetett egyes dolgokra s talán ennek a szörnyű színjátékának a háttérében észrevehetünk olyan jelenségeket is, amelyekről már-már megfeledkeztünk. Itt van mingyárt a *zsidó-kérdés* és az *antiszemitizmus ügye*. A Zinovjev-pör árnyékában erre a két évtized óta vitatott kérdésre is feleletet kapunk.

Amikor a szovjetbíróság kihirdette az ítéletet s amikor néhány órával később a hóhér a tizenhat fővádoltat kivégezte — a zsidó szalonbolshevikiek, a Trotszkij felé hajló szobaforradalmárok szinte kórusban arról kezdtek beszélni, hogy ime, Moszkvába visszatért a cári Oroszország szelleme. A Zinovjev-pörrel megjött az első vörös program s a zsidóság a szovjetben is nehéz napok előtt áll, a népi tömegek leszámolásra készülnek...

S valóban így is látszott. A fővádoltak és kivégzettek kivétel nélkül zsidók voltak, az örök forradalom klasszikus típusai, egy nyugtalan, izgága faj jellegzetes alakjai. Sztalin pedig úgy tünt fel, mint a népi akarat megtestesítője, az orosz szabadság harcosa, — egy uralkodó és kevélyen terpeszkedő kisebbséggel szemben.

A látszat olyan logikus volt, hogy valóban egy új szovjetszellem uralomra jutására gondolhattunk. De a sztalini tisztítás Zinovjevék kivégzésével befejeződött s minden maradt a régiben. A hivatalokban tovább terpeszkedtek a régi urak... Sztalin ellenfelei eltűntek a szovjetszínpadról, de az orosz nép ellenfelei ott maradtak s tovább játszik a maguk véresen tragikus játékát.

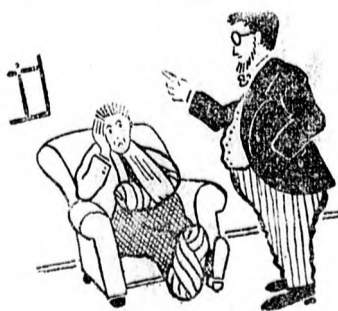
Kik kezében van a szovjet? Két évvel ezelőtt Herman Fehst német tudós *Bolsevizmus és zsidóság* címen egy igen érdekes könyvet adott ki. Eredeti szovjetlapok, statisztikák és könyvek alapján kimutatta, hogy Szovjetországban a hatalom 80—90 százalékban az ország lakosságának négy százalékát kitevő zsidóság kezében van. Sztalin mögött egy szervezett hatalom áll, amely a G. P. U., a politikai kontroll és egyéb szovjet-izü nevek mögé bújva a szervezett zsidóságot jelenti. Ez a könyv megcáfolatlanul, adatot-adatra halmozva bizonyítja be, hogyan szállotta meg fokról-fokra a zsidóság a vezető állásokat, hogyan sajátította ki a maga számára — akárcsak a kapitalista Európában — az ipart és kereskedelmet s miképpen biztosította magának a hatalmat Sztalin mellett és ha eljön az ideje — utána is.

Herman Fehst megrendítő adatai után a német nemzeti szocialisták nürnbergi pártnapján elevenedett meg előttünk ismét száraz, megcáfolatlan adatok alapján mindaz, amit Fehst állított. Rosenberg és Goebels hatalmas beszédekben felvonultatták, neveket és számokat sorolva fel, azt a diszes galériát, amely ma a szovjet politikai és gazdasági vezérkarát alkotja. Alig van vezető állás, ahol ma nem zsidók ülneek. A helpolitikában Sztalin mellett ott áll apósa, Kaganovics Lazarus Mózes,

a vörös cár után a legnagyobb tekintély. A hírhedt GPU vezére Hersel-Jehuda, a külügyeknek korlátlan irányítója pedig Finkelstein-Litvinov. Ennek a három zsidónak a kezében fut össze az egész szovjet-politika. A helpolitikai irányítás különben egy grénium kezében van, amely kilencvennyolc százalékban zsidókból tevődik össze. A hírhedt koncentrációs táborok és kényszermunkatelepek országos vezetője Bährmann Jákob, helyettese pedig Firin Sámuel Jakab. Az összes koncentrációs tábor élén szintén zsidó áll. A Szolovjev-szigetek hírhedt kényszermunkatelepeinek vezetője, amelyről a nagyritkán elszabadult politikai foglyok egész rémregényeket mesélnek, Kogan Sámuel, a szovjet egyik legvéresebb kezű zsidója. A katonaság százalékarány szempontjából látszólag nincs zsidó vezetés alatt, azonban Kaganovicsék ördögi ravaszsággal gondoskodtak arról, hogy ez az intézmény mégis a kezükben legyen. Megalakították a hadseregben az ugynevezett *politikai kontrollt*, amely az egész katonaságot egy titkos kémszervezettel hálózta be, amelynek emberei minden csapattestnél ott vannak s kérelhetlenül a GPU elé állítanak mindenkit, akit a hatalmi klikk szempontjából veszélyes lehet.

A politikai pozíciók megszállása mellett szinte fantasztikus méreteket öltött az ipar és a kereskedelemnek zsidók által való hatalombavétele. A *Völkischer Beobachter* hatalmas lapjain egy egész oldalt tölt be azoknak a főbb ipari és kereskedelmi állásoknak a felsorolása, amelyeket a zsidóság megszállt. A kereskedelem országos főnökbiztosa például Weizer Izrael Jakab. Helyettese pedig egy *Levensohn* nevű zsidó. A kereskedelem birtokbavétele természetesen először Moszkva és környékén történt, azonban amidőn így sikerült mindent megszállni, birtokbavették a vidéket is. Fehér-Oroszország, Baku, Kiev, Odessza, a Tatárköztársaság és a többi kerület kereskedelme lassan-lassan zsidó kézbe került s ma jóformán nincs egy kereskedelmi ág sem, amely még orosz kézben ne lenne. A nagy ipari vállalatok élén is mindenhol zsidók állnak. A fegyverkezési ipar legfőbb ellenőrző bizottságában csak zsidók foglalnak helyet, az ujonnan épült hatalmas gyárak igazgatói, főmérnökei zsidók. A nagy ipar legfőbb népbiztosa egy *Izrailovics* nevű zsidó. A külkereskedelem szintén teljesen zsidókézen van. A szovjet követsége mellett létesített külkereskedelmi képviselletek zsidók vezetése alatt állanak. Egész új zsidó kereskedelmi és ipari kapitalizmus fejlődött ki, amely ugyanazokkal a módszerekkel dolgozik, mint az európai s a hírhedt Starhanov-rendszerrel a munkás ki-

A reuma megtámadja az ízületeket, izmokat és a szívet

— Jaj! A reuma összetörte a csontjaimat!
Egyetlen egy orvosság van ez ellen: reggel és este egy **Carmol**-os bedörzsölés.

* Carmol a legjobb bedörzsölőszer megfázás, grippe, reumatikus fájdalomak és laz ellen.
Ár 10 üvegenként 22 lei.

uzsorázás legördögibb fajtáját honosította meg. Oldalakat sorolhatnánk fel, ha csak egy töredékét akarnánk ismertetni azoknak a fontos pozícióknak, amelyeket a zsidóság elfoglalt.

Lehet-e ezek után antiszemitizmusról beszélni Szovjetországban? Lehet-e Sztalint a vörös pogrom megindításával „vádolni”? Aki ma Szovjetországban a hivatalos államhatalom részéről mégis antiszemitizmusról beszél, az súlyos optikai csalódásban szenved. Bátran állíthatjuk, hogy még mindig érvényes Sztalinnak 1931-ben egy amerikai újságírónak adott nyilatkozata, amelyben többek között a következőket mondotta: „*A szovjetunióban az antiszemitizmust, mint szovjetellenes jelenséget elfojtjuk. Törvényeink értelmében az aktív antiszemitizmus halálal büntetendő.*”

Hogy mégis Sztalint Trocskij és zsidóforradalmár hívei antiszemitizmussal vádolják meg, annak némi alapja is van. Az antiszemitizmus már a cári Oroszország idején ott élt az orosz nép lelkében. És ezt a forradalmat a kiöntött vérfolyamok és a meggyilkoltak milliói ellenére sem sikerült kírítani és elfojtani. Lent a tömegekben tovább is ott él a zsidóellenes érzület és egyre élesebb formákat ölt. Ennek okai mélyen belenyulnak az orosz történelembe. Sehol a világon olyan sokáig nem marad meg a zsidó elkülönülés, mint Oroszországban. A zsidóellenes orosz törvények még a világháború előtt is ghettozással szorították a zsidóságot, amelynek csak egy kis rétege tudta ennek a ghettonak a falait áttörni, a többiek különválasztva elszigetelten éltek a maguk külön, faji életét. De ebben az elkülönülésükben sem tudtak szerves társadalommá alakulni, hanem mint élősdiek szívták magukhoz az orosz paraszti környezet anyagi erőit s az egyes keleti zsidó ghetto környékén egy mindenkiből kifosztott orosz parasztproletárság fejlődött ki, amely gyűlölettel tekintett a külön, zártan, jólétben élő zsidóságra felé.

De ez a ghettozsidóság külön világot képezett azzal a ghettoval magát már kiverekedett zsidósággal szemben is, amely felkapaszkodott a szovjetforradalom első szekerére s a proletárdiktatura legvéresebb vezetőgárdáját alkotta. A keleti ghettozsidóság a „Mestetskoyje”, amely szellemileg és anyagilag nem volt felkészülve a forradalomra, mindig mellőzöttnek és hatalmi ábrándjaiban csalódottnak érezte magát. És ekkor jött Sztalin, aki fékezhetetlen uralomvágygal tört a hatalomra. Sztalinnak ép úgy útjában állott ez a már uralkodó zsidóság, mint a Mestetskoyjének. Ezeket kellett eltávolítania s erre a célra szövetkezett a keleti zsidósággal. Ahányszor Szovjetországban Sztalin zsidóüldözésről beszélt, mindannyiszor az első forradalmár, Sztalinnak útjában álló generáció egy-egy csoportja tünt le a szovjet közélet porondjáról s ugyanakkor viszont a Mestetskoyje zsidóság egy-egy csoportja került a helyükre. Trotszkij száműzetésétől a Zinovjev-pörig ez a kicsere-lődési folyamat játszódott le. A régi gárdából ma már alig néhányan vannak Sztalin mellett, helyüket felváltotta a szellemileg primitívebb Mestetskoyje zsidóság. Ugy is mondhatnók, hogy a „gyakorlatilag gondolkozók” legyőzték az „emelkedőket.”

Sztalin itt bámulatos taktikai ravaszsággal egyszerre kétirányban is csatát nyert; sikerült eltávolítania ellenfeleit, ugyanakkor pedig az antiszemita hajlamu tömegek felé azt a látszatot kelteni, mintha a szemita uralmat szüntetné meg. Természetesen ugyanakkor az őt támogató zsidóság felé teljes bizalomnak örvendett s támogatóit bőségesen megjutalmazta.

Ez a szovjet-antiszemitizmus igazi arca. Sztalin és a hivatalos Szovjetország részéről ma antiszemitizmusról beszélni naiv dolog. Ha valahol, úgy Oroszországban valóságos zsidóuralom van, egy négy-százalékos kisebbség ragadta magához a hatalmat s terpeszkedett el az orosz nép nyakán. De az antiszemitizmus mégis ott él a nagy és ma még tunya orosz tömegek lelkében. Ez a rejtett érzés ma még nem tud fellángolni, azonban a parázs izzik s el lehetünk készülve, hogy a nyomor, a szenvedések, az elnyomás egyszer lángrobbantják ezt a parasztságot s minden cári pogromot megszögye-

Lehengerelem a drágaságot! Olcsó karácsonyi árainkkal!

Gyapju georgette dupla széles métere	98 Lei.
Divat ruha selyem métere	98 "
Taffet selyem métere	109 "
Angol ruha bársony métere	159 "

Divatszövetek, téli mosóárak, dejalinok, vászonárak
olcsó elárusítása

MARKOVITS női divatruházában
Oradea, Reg. Maria tér 3.

nító antiszemita hullám önti el Oroszországot. Mert egy népet sem lehet büntetlenül kihasználni. Azok a doktrinár zsidók, akik ma is a szovjet felé kacintgatnak, jó lenne, ha Sztalin taktikázásából és a Zinovjev-pörből ezt a tanulságot is levonnák. Az orosz néplelekben nagyon kell izzania ennek a parázsnak, ha a legördögibb taktikus, Sztalin is számolni kényesül ezzel...

A parázs izzik s talán igazuk van azoknak a jóslásoknak, amelyek a világsajtóban egy nagy orosz rendszerváltozásról beszélnek.

Sztalin kezd hátrébe szorulni, új emberek kerülnek az élre, Vorosilovot mint a jövő emberét emlegetik. (Mindezekről következő cikkemben számolok be.) Ez az esetleges változás kellemetlen meglepetéseket is rejtegethet a szovjet zsidóság számára... Ezek azonban csak találgatások és jóslások. A szomorú valóság az, hogy a szovjetben ma a világtörténelemben még soha nem tapasztalt semitaurolem van, a hatalmas orosz pusztaság fölött végig száguldó vihar pusztításából egy éhes, keselyűhad lakmározik...

Ósrégi székely egyházközség újjaalakulása 300 évvel ezelőtt

Irtja: Biró Lajos

Most van háromszázados évfordulója annak, hogy az odorheui Árpád-kori ősi plébánia, a reá törő zúgó viharokban megállva helyét, azokból győzedelmesen kikerült és újjaalakult.

Ez a határváros, ez a háromszázados évforduló az eseményeket gyorsan pergető korunkban is megállásra int, nem azért, hogy hívalkodjunk, nem azért, hogy dicsekedjünk, hanem, hogy a múlt eseményeinek szemléletében elmerülve, tanulságokat vonjunk le.

Az alba-juliai latin szertartású római katolikus püspökség, amelyet régebben „Erdélyi püspökség”-nek neveztek, területileg most is nagy, de a régi időkben még nagyobb volt, mert kiterjedt a régi Szilágys és Szatmár vármegyékre is. A lakosság háromnegyed része katolikus volt, egynegyed része pedig a román és szerb görög szertartású kereszténységhez tartozott. Az odorheui plébánia most is tekintélyes, mert az itt székelő kerületi főesperes 29 plébániát kormányoz. Régebb azonban, amikor mint a telegdi főesperesség székhelye, még tekintélyesebb volt, mert az 1726-ból való hiteles okmányok szerint jogi körébe tartoztak Maros-, Csík-, Kászony-, Gyergyó- és Udvarhelyszék is. Az 1332-ik évről szóló pápai tizedjegyzék szerint az esperességnek három kerülete volt: a marosközéki, erdőháti (odorheui) és a csíki. A telegdi főesperes az 1443-ban kelt oklevél szerint a transzilvániai egyházmegyének kanonokja volt. Az egyházmegye ebben az időben már több, mint hatszáz plébániát számlált.

Az egyházmegyében s annak espereskerületeiben s így a telegdi főesperességben is — a tatárjárás pusztításait leszámítva — évszázadokon keresztül buzgó, eredményes munka folyt. A hitélet virágzott s a templomok zsúfolásig megteltek az igére szomjazó néppel. Az ifjúság a püspöki székhelyen a káptalani, más helyeken pedig a plébániai és szerzetesi iskolában nyert istenes oktatást. Odorheiu, az esperesség székhelyén, szintén virágzó hitélet volt. Az 1490-es évektől kezdve a plébánosoknak segítségére voltak a Domonkos-rendi szerzetesek is, akiknek itt zárdájuk volt és iskolát tartottak fenn.

A katolikus egyház kiterbélyesedett és dúslombozatú fáját először a reneszánsz és humanizmus átértékelt világának egószszágtelen szelífoje kezdte fonnysztani, majd Mohács sebezte meg, gyökerében pedig a gyorsan elterjedt hitéjtítés támadta meg, elvonva tőle az éltető nedveket. Országgrészünkben a katolicizmusra végzetes csapást a turdai országgyűlés mért, amely 1556-ban a püspökség és a káptalan vagyományának elvételét és a katolikus papok kiűzését határozta el. Bornemissza Pál püspök szá-

üzetése megy s elszéled az alsó papság is annyira, hogy a Székelyföld 24 papja kivételével az egész ország részben alig volt még 4 pap. Tíz év leforgása alatt tömegesen pusztulnak el a katolikus plébániák, köztük az odorheui is, a tilegdi főesperesség székhelye. A Székelyföldön csak a csíki székelyek tudták megvédeni apáik ősi hitét. A gazdátlan lett, árvaságra jutott odorheui Szent Miklós-hegyi ősi plébánia templomában is a pusztító vihar ledönti az oltárokat, eltünteti, megsemmisíti az ékességeket. A Domonkos-rendi zárdá is elnyitelenedik, elhallgat a katolikus ének s nincs többé, aki bemutassa a legfonségesebb szentmiseáldozatot. A pásztor és templom nélkül maradt nyáj többsége szilárdan áll ősei hite mellett, megveti lábát és sóvárgó lélekkel s az életösztön hatalmas erejével várja a szabadság idejét. A katolikusnak maradt lelkekben felsír a vágy: bárcsak jönnének el hozzájuk is az Ur katonái, a legyőzhetetlen jézustársasági atyák és lennének a katolicizmus lombhullatott fájának olyan kertészei, olyan ápolói, mint amilyenek voltak Magyarországon, Nagyszombatban és annak környékén.

Az isteni Gondviselés meghallgatja őket és Báthory Istvánt rendeli a transzilvániai fejedelmi székbe. A hitéhez hű fejedelem megtelepíti a jezsuitákat, akik megkezdik a katolicizmus megtépászt és fonnadásnak indult fájának gondos ápolását.

Odorheiu a katolikus Mindszenti Benedek várkapitány és hitbuzgó neje: Bánfi Anna hívására 1592 karácsonykor jelenik meg az első jezsuita Mediomontanus János személyében. Ha

gyönyörű volt az első karácsonyjé, amikor az angyalok örömmel teljes szózata hangzott az égből; ha boldogok voltak az egyszerű pásztorok, hogy az örömhír hozzájuk jutott el először; akként a havas hideg éjszakában, a Hargita csipős szelének fagyasztó csapkodása közben valami szokatlan melegség, valami túlradó öröm járta át a hívek szíveit is, amikor megnyílt a várbeli Domonkos-rendi zárdatemplom s annak feldisztatoltárán, három évtized múltán, a páter ajkáról felcsendült az ünnepélyes Gloria s a rég gazdátlan szószékről elhangzott az evangéliumnak, az örömhírnek a magyarázata. Százan és százan zarándokoltak az egyszerű szerzeteshez, hogy a bűnbánat szentségében megfürödjének s a még meg nem keresztelt, de már felszedült ifjak a szent kereszttségben részesüljenek.

Az ekként újjászületett népre az örvendetes karácsony után kegyelemmel teljes, alleluja hűsvét tavasza következett. Mediomontanus János nyomába a Vilnában tanult Marosvárhelyi Gergely, a kiváló tulajdonságokkal ékeskedő jézustársasági székely szerzetes lépett, ki nek szavára immár nemcsak a vártemplom telt meg hívősereggel, hanem annak udvara is, sőt a hűsvéti feltámadási körmenetet is a város utcáin tartották meg. A páter eredményes misziós munkája után 1593-ban 100 tanulóval iskolát alapít, a mai főgimnázium őst. Az ifjúság s az egész hívő sereg olyan tömött sorokban és olyan szilárd elhatározásokkal áll a vérből való szerzetes mellett, hogy 1594-ben a Szent Miklós-hegyi főtemplom is megnyílik a számukra és 1595-ben a helyreállított plébániát világi plébános veszi át az eredményes munkát végzett, távozó szerzetes atyától.

Másfél évtized múltán, az 1610-iki beszercei országgyűlés ama határozata következtében, hogy Odorheiu „pápás pap” nem tartozkodhatik, újabb megpróbáltatás zúdul a hívekre. Az országgyűlés határozata következtében 1612-ben megint elveszik a főtemplomot. A katolikusok a fejedelmi, főkirálybírói és helytartósági tiltó rendeletek ellenére sem tágítanak vallásgyakorlatuktól s jogukról le nem mondva, inkább a beceani filiába járnak ki. Gondviselő papjuk ezekben a nehéz időkben Csíkszentléleki Forró Péter, aki a jópásztor gondos szeretetével őrzi, vigasztalja, buzdítja, bátorítja hívét s az Istenanya tiszteltére harangot öntet, hogy annak hívó szavára vallási gyakorlatokra gyűlhessenek össze. Amikor az 1615-iki kolozsvári országgyűlés a katolikusoknak visszaadni rendeli a templomokat, ha a többiek részére imaházat építenek, felcsillan a remény, hogy a Szent Miklós-hegyi főtemplomokat megint visszakaphatják. Azonban jogos tulajdonuk visszaszerzésére állhatatos kitartásuk, többszöri panaszuk és kérelmük ellenére is majdnem két évtizedet kell várniok. Amikor a fejedelmi rendelet 1630-ra kitűzi a piacteren a ref. templom megépítését közköltésen és közmunkaerővel, a katolikus hívek is kéregetni indultak és kérésükben adakozásra szólítják fel a főurakat. Megható a kérésnek a befejező része, amely így hangzik: „... Annakokáért nagy lelki buzgó szeretetből és bizodalommal alázasosan folyamodunk Uraságtokhoz, könyörögvén azon, hogy elsöben az Istent tekintvén és annakutána, hogy mi is az Uraságtok szárnyai és kegyes gondviselési alatt igaz hitünkben gyarapodhassunk. Uraságtok ne hagyjon ilyen szükségünkben, hanem legyen valami kevés segítséggel, hogy így mi is mentől hamarabb az mi régi östül maradt templomunkba bészabadulhatnánk, kit sok időtől fogva éhezünk és szomjuhozunk, szélyel bujdosván az mi lelki kenyérünkért”.

Amikor 1633-ban a református templom felépítése befejezést nyer, akkor nyílik meg újból,

Csak karácsonyra külföldi karácsonyfa-diszek

nagy választékban darabja 5-6 lei. 1 doboz karácsonyi gyertya 24 lei, vagy 40 drb 16 lei. Csillagszóró 1 doboz 6 lei, szines gyertyatartók 10 drb 9 lei. 140 drb karácsonyfára való csokoládédiszek, arany, ezüst és briliáns csomagolásban 110 leitől. 1 liter Jamaika ananász tearum 64 lei, fél liter 32 lei. Likörök mindenféle ízben rendkívül olcsó árért. 1 kiló dióból 50 lei, arany mazsola 10 deka 8 lei. Motorüzemű mákdarálás, főzőcsokoládé 1 óriás blokk 8 lei. Kérem kirakataimat és áruiamat figyelni.

ASZÓDI, Sas-palota

de most már véglegesen a katolikusok számára is az ősi plébániai főtemplom. A hívek örömmámorban úsznak; velük örvend sohasem csüggedő, mindig bizakodó lelkipásztoruk: Forró Péter plébános is. A templom oltárait újra felépítik, a díszítéseket, az ékességeket megint helyreállítják, az ajkakon az ég felé tör a háladó Te Deum, Szalainai István ferences vikárius átveszi a missziós terület főnökségét és az egyháztörténelem az 1636-ik esztendő úgy jegyzi fel, mint a plébánia újjáalakulásának örvendetes esztendejét.

És a megpróbáltatások után újból jönnek az Ur őrtálló katonái: a törhetetlen erejű Sámhárb Mártyások, a missziót tartó Szárhegyi Mihályok, az aggházat létesítő Bajnóczy Gáborok, a cicerói nevet kiérdemlő Gyalogi Jánosok, a Mária Kongregációt alapító Patai Andrások, az idegen szokásokat és rossz erkölcsöket ostromozó Nagy Keresztelő Jánosok, az ifjú lelkeket a tudás és isteni félelem fegyvereivel felvértező Léstyán Mozesek és a katolicizmus fája újból kiterjedésedik, megint dúslombozatú lesz és az újjáalakult plébánia a Szent Miklós-hegyén áll szilárdan és messzire tekintve és a falára vésett párverssel hirdeti minden nemzedéknek:

„Míg eleink hite él a fiakban, porba nem omlom;
Im' újjáalakult bennem a hithűség”.

SCHERK
PARFUMS - BERLIN

Ajándékozzon szépséget!

Hát lehet e szépséget ajándékozni?
Igen! Minden egyes üveg Scherk arcvizet benne rejlik. Tegyen egy üveg Scherk arcvizet a karácsonyi asztalra! Hosszu hetekre ajándékoz örömet. Üvegek á. Lei 62" 103" 164" 300" 475"

Lotion
Faciale
Scherk
SCHERK ARCVIZ

A királyi dráma utolsó felvonása

Irtá: dr. Léber János

Még nem zajlott le. Nem is fog egyhamar és egykönnyen lezajlani. VIII. Edward drámájának továbbköltését a nép vette kezébe. Az a nép, amely szereti a romantikát, szereti a színes hosszú meséket. A trónjáról lemondott fiatal angol király további életfolyását valószínűleg egy-két év múlva már semmi különösebb érdeklődés nem fogja kísérni. De trónjáról való lemondásának körülményei, hangulatai, hatásai évtizedekig is élni fognak és izgatni fogják a tömeg fantáziáját. A nép nem hagyja magát józan magyarázatokkal megnyugtani és kielégíteni. Nem hiszi el a száraz hivatalos nyilatkozatokat. Száz ember is legalább ötvenféleképpen hiszi, tudja, magyarázza és ítéli meg a dolgokat. Az a kevés titokzatoság, mely a lemondást megelőzte és a lemondás körülményeit, okait részben még ma is homályban hagyja, több emberöltőn keresztül fogja megtermékenyíteni a nép képzelő tehetőségét. Így volt ez Rudolfnak, néhai Ferenc József egyetlen fiának tragédiájával is. Legenda szövődött daliás alakja körül és halála után 40 év múlva is olyan elevenen él emléke a nép lelkében, mintha csak tegnap zajlott volna le a mayerlingi tragédia.

Nem tartozunk azok közé, akik keresve keresik a szenzációkat. A hivatalos jelentések-nél és a nagy hirlaptudósító irodák közlésénél többet nem irtunk az angolországi királyi drámáról. Hallgattunk addig, amíg kellett és illett, amíg a népet képviselő mai legtökéletesebb parlamentáris kormány a nép által legjobban szeretett királlyal vívta kényszerű alkotmánypolitikai harcát. Izlésünk tiltakozik most is ellene, hogy az eltávozott király magánügyeibe avatkozzunk, titkait kutassuk. De egyház amolyan tanulságot most már időszerűen és komolyan levonhatunk a történetekből.

Az első tanulság, amely szinte önként kínálkozik VIII. Edward esetéből az, hogy a népi és társadalmi erkölcs erősebb, mint az élet. Nem hisznek benne sokan. Egyénenként elhanyagolják, megszegik, támadják, lenézik, vagy megvetik. De ha egyszer valahol, nyíltabb formában, egy olyan valakinek a személyében, akit nagyon szeretnek és éppen ezért nagyon akarnak becsülni az emberek, ez az erkölcsi törvény összeütközésbe kerül az élettel, azzal az élettel, amelyet mindennap élnek, amelyet egyébként megszórtak és a maguk módján már jönnek is, meg helyesnek is tartanak, akkor valamely belső ösztönszerű vágytól indítva, kívánják, kérik, sőt ha kell, követelik is, ugyanezek az emberek, hogy a törvény győzze le az életet.

Évtizedek óta vitatkoznak arról a bölese-

lök és moralisták, hogy önálló, önmagában létező, az élettől és az életkörülményektől független erkölcs nincsen, hogy minden kor maga szabja meg a maga szellemének és a maga igényének legjobban megfelelő, „testhez álló” erkölcsi törvényeket. Ami ezelőtt három-négy száz esztendővel, — az akkori kor felfogása és ízlése szerint, — jó és erkölcsös volt, — eszerint a tanítás szerint, — most lehet rossz és erkölestelen. Vagy megfordítva. S amit ma lenéznek, vagy megvetnek az emberek, — lehet, hogy pár emberöltő múlva tisztelni fogják, mint kiválóságot.

Semmimem eafel úgy rá erre a tanításra, mint az angol történelemnek a királydráma körül lezajlott egyhetes fejezete. Szinte elba-

Épilepsziában szenvedők

A vi gihuru amerikai „Donhude” a bécsi Wagner-Jauregg kliniká véleménye szerint az epilepszia összes olyan eseteiben is használt, hol minden más kezelés eredménytelen maradt.

Postas 200 lei utánvétel megrendelhető Császár gyógyszerár, București, Calea Victoriei 124.

múlva és elcsodálkozva láttuk, hogy a nép ugyanugy gondolkozik, mérlegel, bírál és ítél, mint itélt 600 évvel ezelőtt! Érezni talán másképpen érez, de érzéseit alárendeli a hagyományok tisztelő gondolkodásának. Megkövesedett szokások, iratlan törvények úgy neheznek rá erre a gondolkodásra, mint a sírbolt kövei. Új élet, más élet, új erkölcs, más erkölcs nem tud ezek alól a kövek alól feltámadni.

És jól van ez így, mert ez a kényszerítő tradíció, ez a fajban és vérben öröklött erkölcsi törvénytisztelet koronként visszarántja az embert a végső eltévelyedéstől. Isten akarata. Isten rendelkezése él és hat közvetett módon ezekben a törvényekben.

Második nagy tanulsága az angolországi királydrámának az, hogy a közéleti pályán mozgó emberek életét és cselekedeteit más mértékkel méri a nép, mint azokét, akik nem hivatottak a közösség sorsának közvetlen irányítására vagy gondozására. Az igaz, hogy nincs kétféle erkölcs; egy a magánélet és egy a közélet számára. De az is igaz, hogy az erkölcsi törvények jobban kötelezik az embert a közéletben, mint magánéletében, mert a vesztély és lelki kár sokkal nagyobb akkor, ha valaki mint a nép kiválasztott vezetője, — akin százak, ezrek vagy milliók szeme függ, hágya át ezeket a törvényeket, mintha valaki magánéletében botlik meg, amiről csak kevesen tudnak s amin csak kevesen botránkozhat-

nak meg. Egyéni szempontból egyforma hiba vagy bűn mindakettő. De a romboló hatást tekintve, a közélet szereplőinek eltévelyedései veszedelmesebbek és károsabbak. Jó erre ilyen alkalmakkor rámutatni, mert különösen a mi korunkban egyesek sokszor sokalta kényesebbek magánbecsületükre, mint közéleti tisztességükre.

Egyik legnagyobb rákfenéje a mai társadalomnak a házassági elválások elszaporodása. Számátalan családi élet esik áldozatul ennek az elfajulásnak. Ezer és ezer gyermek kallódik el, vagy talán meg se születik azért, mert a szülők könnyelműen veszik a házasságot. Nemzeti szempontból is kiszámíthatatlan károkat okoz tehát a családi élet züllése, mely a gyakori elválások következtében áll elő. A katolikus Anyaszentegyházat mindúntalan támadások érik azért, mert a házasságok felbonthatatlansága mellett elsősorban dogmatikus szempontból, de másodsorban család- és nemzetvédelmi tekintetből is, mereven kitart. Jobbkor talán nem is jöhetett volna a túlnyomó többségben nem katolikus angol közéletének az az állásfoglalása, mely királyával szemben is érvényesíteni tudta a házasság magasabbrendű erkölcsi felfogását, mint most. Mert bármennyire is el akarták homályosítani bizonyos részről az igazi tényállást, tudomásul kellett vennie mindenkinek az elhangzott nyilatkozatokból, hogy Angolország népe nem azért nem járult hozzá királyának tervezett házasságához, mert rangjának nem megfelelő származású hölgyet kívánt feleségül venni, hanem azért, mivel olyan nő volt a kiválasztottja, aki rövid 20 éves házasságát követően már kérésre vált el. Ha őfelsége egy egyszerű, de tisztalelkű és tisztamultú varróleányt szándékozna elvenni — irták a legkomolyabb angol lapok — senkinek semmi kifogása nem volna és nem lehetne ellene. Azonban egy nő, aki már kétszer bontotta fel házasságát, nem lehet Anglia királynője, de még csak a király morganatikus felesége sem.

Bizonyára sok könyvet, regényt, filmet és színdarabot fognak írni és költeni élelmes írók és kiadók VIII. Edward lemondásának okairól és körülményeiről. Nem valószínű, hogy ezekben a könyvekben szó lesz az előbb említett tanulságokról. Érdemes volt tehát feljegyezni legalább azok számára, akik még a legizgalmasabb drámák színes kulisszái mögött is meg tudják látni az életet örök erkölcsi törvényekkel szabályozó, láthatatlan Rendező keze munkáját.

Figyelem!

Legolcsóbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen. Mindenféle gyapju fonalak és felvető anyagok, mintázott és festett szőnyeganyagok nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapju fonalak minden színben csak a „FORTUNA” szőnyeggyárban szerezhetők be. Széchenyi, Strada Vlăhuța 4. szám, az udvarban.

Péchy tükör és üvegcsiszolda

Oradea, Str. Saguna No. 20. Telefon interurban 637.
Epület, ólom és diszművegezés. Képkerekezés és ócska tükrök javítása.

Dr Láng György emlékezete

Irta: Dr Czumbel Lajos

Nemrég hírt adtunk arról, hogy dr Láng György sanislaui nyug. körorvos meghalt. 55 évi áldozatos orvosi működésével egy nagy vidéknek szerette meg rajongó szeretetét. Emlékeztének szenteljük a temetésén elmondott búcsúbeszédéből az alábbi sorokat.

„Boldogok a halottak, akik az Urban halnak meg”. Ebből az édes-bús isteni ígéből az első pillanatban csak egyetlen megdöbbentő szó nyílik a szívünkbe; és ez a szó: halott. Amit évtizedek óta elgondolni sem tudtak az emberek; de amiről napok óta mindenféle suttagnak, amit hangosan kimondani mégsem mert senkisé, az végre bekövetkezett: Dr. Láng György, „az öreg doktor”, a „jó doktor bácsi” — halott.

Ó halott — ez a gondolat nem fér el az eszünkben.

Ó halott — ez a fájdalom nem fél el a szívünkben.

Nem fér el az eszünkben az a gondolat, hogy a mi jó öreg doktorunk halott. Mert nélküle nem tudjuk el sem képzelni a messze vidéket; nem tudjuk elképzelni a mi falunkat; nem tudjuk elképzelni az ő utcáját, ahol mindenkiél szívesen szóba állott. Nem tudjuk elképzelni az ő házat, amely előtt hosszú sorban álltak a székerek, szegény szenvedő emberek messzi földről jött karavánjai, akiknek ez a ház volt a végső mentővárak és ez az ember volt az utolsó reménységük. Nélküle nem tudjuk elképzelni a mi betegjeinket, akik fölé aggódalmas gonddal hajolt, hogy azután kimondja azt az őszinte szót, amely jelentette a kivédhetetlen halált; vagy azt a tudós szót, amely egymagában biztosíték volt az életre.

Dr Láng György halott. — Nem fér el a szívünkben ez a fájdalom. Minden más gyász esetében csak egyféle a megsiratott veszteség: gyermek, vagy élettársa, vagy szülő pótolhatatlan életét siratják meg, de a mi „doktor bácsink” halála egyszerre hozta meg nekünk mind a háromféle szomorúságot. Gyermek, élettárs, szülő volt egyszerre.

Gyermek volt. Hiszen ő volt a mi szülőföldünk drága szülőtte, a mi büszkeségünk és örömünk, akinek neve messze földön becsület szerzett a mi községünknek, ahová úgy jártak a szenvedők, mint a szentföldre, hogy csodával határos gyógyulást nyerjenek.

Elettársuk is volt. Összekötötte betegjeinkkel az ő életét az orvosi esküje. De ezen az eskün messze túlmenőleg élettársunkká tette az a meleg érdeklődés, amellyel mindenkor kérdés-kódított mindnyájunk sorsa és boldogulása felől.

De mi még többet veszítettünk benne: elvesztettük az édesapánkat. Csak egy szülő tud úgy repülni beteg gyermekéhez, ahogyan ő elment mindenkor szívesen betegjeihez. Nem ismert nappalt, vagy éjszakát; neki nem volt semmi nagyon messze; neki nem volt sohasem nehéz az út, vagy rossz az idő; neki nem volt különbség ember és ember között; ezen a téren nem ismert fajokat és vallásokat; nem ismert korokat, mert a legkisebb gyermekhez is elment akár a világ végére is; nem ismert szegény és gazdagot, mert a legnyomorultabb ember is biztossra várta. Talán éppen a szegényekhez, akik fizetni nem tudtak, ment el a legszívesebben; és akkor volt a legboldogabb, ha maga tehetett a szegény asztalára egy koronát, egy forintot, hogy szerezzen egy kis jobb táplálékot, vagy egy melegebb takarót. Ezért siratja benne mindenki az édesatyját.

De mondanunk sem kell, hogy a legtöbbet veszített benne a családja. Adjon a jó Isten ennek a családnak bármekkora boldogságot is, mégis mindenkor az marad a legnagyobb Istenáldás, hogy ezt a családfőt ajándékozta nekik és tartotta meg számukra a végső öregségig. Mert ő volt a családnak központi napja, amely ragyogott nekik országhatárokon túl is. Ez a

nap világította meg életük útjait; ez a nap hintett verőfényt boldog idejükben, vagy árasztott vigasztaló meleget a családi gyász szomorú napjaiban.

De akármennyire is sirassa meg a családja, mégsem tudja jobban megsiradni, mint mi mindnyájan, hiszen az itt jelenlevők között nincsen senkisé, aki valamért megfizethetetlenül ne lenne neki adósa. „Ezen a temetésén nem marad majd szem szárazon” — mondotta egy egyszerű asszony. A jó Isten fogja is fel könnyeinket, hogy ékesítse fel azokkal a megboldogultnak mennyei koronáját.

Mielőtt még elbúcsúznánk nagy halottunktól, némán, innen a ravatalról egy utolsó tanítást akar nekünk adni: nagy keresztényi tanítást, amelyet ebbe a két mondatba lehetne összefoglalni:

Nagy diadalt aratott a halál ezen az emberen.

De még nagyobb diadalt aratott ez az ember a halálon.

Nagy diadalt aratott a halál ezen az emberen, mert legyőzte az erős embert és a tudós embert.

Példátlannul erős ember omlott össze. Ritka nagy faóráds dől ki. Erős volt, mert betegnek, halálra válnak el sem tudta képzelni senkisé. Mosolygós arcából, derűs szeméből, hangos szavaiból a diadalmas életkedv kacagott ki a világba, úgyhogy a betegnek elég volt őt látni, őt hallani, hogy maris új életet érezzen születni tagjaiban. Hivatásánál fogva az egészség fáradhatatlan osztogatója volt és azért a jó Isten jutalmul megadta neki a késő öregségig a paradicsomi egészségnek azt a bőséget, amely nemcsak neki volt elég, hanem belőle kiáradt mindazokra, akik közelébe értek.

És most ezt a ritka erős embert legyőzte mégis a halál.

És legyőzte ezt a tudós embert, aki legendás hírű hadvezére volt a halál elleni küzdelemnek. Tudását nemcsak könyvekből merítette, hanem olvasni tudott az élet könyvéből is, amelynek rejtett titkait a jó Isten csak azoknak fedi fel bőségesebben, akiknek hivatást adott arra, hogy az ő munkatársai legyenek a földön. Öregségében csaknem egészen elvette tőle a természet a látást is, a hallást is, de a jó Isten meghagyta neki azt a csodálatos érzéket, mellyel belezlátott az emberi szervezet mélységeibe és az orvosságot rejtő természet titkaiba. Az Isten az ő jóságos szívét avatta csodálatosan fogékony műszerré. Mintha benne megéledt volna az őskereszténységben az apostoloknak Istentől adott csodálatos gyógyítási hatalom, amelynek gratia curationum, a gyógyítás kegyelme volt a neve.

És ezt a tudós embert legyőzte mégis a halál.

Mély megrendüléssel hajtunk fejet azelőtt a nagy hatalom előtt, amely egyedül úr élet és halál fölött; amelyen kívül senkisé tud életet

előhívni, sem életet a kiszabott határokon túl fenntartani.

Ha a mi halottunk életével sohasem hirdette volna, most halálával mindnyájunknak hirdeti az Isten hatalmát.

Regi saeculorum immortalis, soli Deo omnis honor et gloria. A századok halhatatlan királyának, egyedül Neki, az Istennek, legyen minden dicséret és dicsőség.

De fel a szívekkel! A mi halottunk nemcsak Isten hatalmát hirdeti, hanem Isten irgalmaságát is.

Mert ha nagy diadalt aratott a halál ezen az emberen, akkor még nagyobb diadalt aratott ez az ember a halálon.

Ezt a diadalt így lehetne kifejezni:

Halála után sokáig fog még élni a földön.

Halála után örökké fog élni a másik világon.

Sokáig fog még élni a földön. Amíg ennek az élő nemzedéknek utolsó tagja a sírba nem száll, addig elbeszéléseinkbe beleszójjuk az ő nevét; addig imádságainkba, áldásainkba foglaljuk, a szívünk aranykeretébe állítva megőrizzük az ő alakját. Hiszen ő egy darabja volt a boldogabb időknek és prófétája a mi reménységünknek. Atyáink barátja volt, amíg éltek; ápolója, amikor betegek lettek; megsiratója, amikor meghaltak. Amíg a mi atyáink és anyáink emléke ki nem szakad a mi szívünk-ből; amíg a régi idők tanui, házaink ősi bútorai, tárgyai megelevenítik nekünk a megsiratott multat; amíg virág nő elhunytjaink sírján, addig nem fogunk elfeledkezni erről az áldott jó emberről, akit Isten csodája megállított az égen, a mi küzdelmeink fölött, mint József kedvéért egykoron a napot Ajalon völgye fölött, hogy aki ragyogott atyáink élete fölött, ragyogjon sokáig még nekünk is és mutassa az utat.

De még akkor is, amikor mi már régen le-tűntünk, — úgy gondoljuk, — sokáig fog még élni az ő bölcsessége szállóigékké magasztosulva; sokáig fog még élni az ő életkeze her-vadhatalan adomáiban; sokáig fog még élni élettapasztalata életrevaló tanácsaiban; sokáig fog élni az ő jószívűsége azoknak az életében, akiknek apját, anyját, nagyapját, nagyanyját megmentette az életnek az az áldozatos szeretet, amekkorát nem követelt tőle sem az orvosi esküje, sem az emberek törvénye.

Felséges ez a sírontúli élet a földön, de mégis kevés egy ilyen embernek.

Nem, ez nem elég neki! Kell lenni egy isteni igazságszolgáltatásnak, amely kifizesse a fizetetlen recepteket. Kell lenni egy isteni igazságszolgáltatásnak, amely kamatostul fizesse vissza a kölcsönt, amit szeretetadományban az Isten szűkölködő gyermekeinek nyújtott.

Nem, ilyen ember nem halhat meg végleg. Sem a tudás nincs anyagból, hogy felbomoljon; sem a jóság nincs testből, hogy elporladjon. Sem a hit nem lehet sötétség, hogy valót ne mutasson. Sem a remény nem lehet hiú, hogy valóra ne váljon.

Mert ő hitt és remélt az örök életben, az Istenben!

Ha valamikor életében nélkülöztük is a gyakorlati keresztény élet jó példáját, ő mégis megőrizte mindenkor szívében a jó Isten hitét.

Előtte Isten mindig a legfőbb hatalom volt, akit megvallott, amikor a beteg ágyánál a maga tudományával tehetetlenül állott. „Itt már csak az Isten segíthet”, szokta volt mondani. És ő látta és elismerte sokszor ezt a segítséget.

Előtte mindig a legfőbb jóság volt, akinek áldását olyan bensőségesen tudta azokra kívánni, akiket szeretett: „Áldjon meg az én jó Istenem” — mondotta sokszor meghatóttan.

Előtte az Isten mindig az imádandó szentség volt, akinek földi országáért, az egyházért és földi hajlékáért, a templomért, talán többet töprengett, mint saját családjáért. És ha ma a

Jól jegyezze meg!

Karácsonyra és ujévre

kérje mindenütt

Dreher-Haggenmacher

karácsonyi

sörkülönlegességeit

Felülmúlhatatlan minőség!

2 üveg használata után úgy érzem magam, mintha újjászülettem volna

Naponta érkeznek hozzánk száz és ezerszámra szenvedők részéről hálalevelek, akik köteleseggüknek és lelkiismereti kérdésnek érzik, hogy fekete-fehéren nyilatkozzanak a „Gastro D.” hatá-
sáról.

Nincs módunkban ezeket a leveleket mind a nyilvánosságnak átadni, azonban mégsem tudunk ellenállni annak, hogy hébe-korba ne közöljük azokat a leveleket, amelyek rövid, de őszinte tartalmukkal fényes bizonyítékai a Gastro D. kezelés kitérő eredményeinek.

Ma is elégtelennel reprodukálhatjuk a következő sorokat:

Köszönet. — Tek. Császár gyógyszerész úr! Súlyos gyomorégésben szenvedtem, éjjel nem tudtam aludni, képtelen voltam a szerepemet megtanulni, s emésztési nehézségeim is voltak. Mostan hála a remek „Gastro D.”-nek 2 üveg után úgy érzem magam, mintha újjászülettem volna. Soha el nem muló hálaival gondolok Önök-re. I. Gregorian, drámai színész, Str. Miron Costin 14. București. 1936. Januárie. „Gastro D.” kapható az ország összes gyógyszerüzeteiben.

gyász kifejezésére elnémult a hitközségi József-malom, amelynek ő volt az alapítója, és ha ma sírástól hangos ez a templom, amelynek építésén legtöbbet szorgoskodott, és amelynek boltzata alatt fáradt teste megpihen most egy rövid időre, akkor ezt a gyászos hallgatást és ezt az imádságos sírást hívom fel tanukul annak bizonyítására, hogy ez az ember tettekkel szerette az egyházat és a templomot és ezeken át az egyháznak és a templomnak Urát, a jó Istent.

Ő tudta és említette is nekünk, hogy meg fogja találni a jó Istenhez azt a közönséges utat is, amelyen hívők nagy tömegei járnak.

És megtalálta! A missiók alkalmával gyermeki hittel és alázatossággal térdepelt le az isteni irgalmasság törvényszéke előtt, hogy bűneitől feloldozást kérjen.

Most pedig, mikor halálát közeledni érezte, maga kérte az egyház szentségeit és kifejezetten azt a szentséget is, amelytől a súlyosan betegek, a halál előtt állók, rendesen irtózni szoktak: az utolsó kenetet.

Miután felvette a szentségeket, lelke visszahelyeztetett abba az állapotba, amelyben volt, mikor 81 esztendővel ezelőtt ezen a helyen, de a régi templomban, megkeresztelték és a hitközség védőszentjének, szent Györgynek nevét adták neki, mintegy prófétai lélekkel megérezve, hogy ez a gyermek egykoron szintén védője lesz ennek a hitközségnek és annak határain túl egy egész nagy vidéknek. A szentség felvétele után visszazállt lelkébe az a tiszta béke, amely egykor az ő imádságos, ártatlan gyermekkorát bearanyozta.

Most már csak egy kívánsága volt: adják a kezébe a rózsafüzért, „de feszület is legyen rajta”. Ezzel a kezében temessék el. Azokat, akik betegyát körülállták, kérte, hogy imádkozzanak vele. És imádkozott ő is, amíg ki nem mondta az utolsó Ament.

Most már nem vele, hanem érte imádkozunk. Igazán megható volt a nép zárandokolása az ő ravatalához. A legkisebb imádkozni már tudó gyermektől a legöregebb emberig mindenki ott imádkozott az ő koporsója mellett.

És imádkozni fogunk érte ezután is. Amikor megszólal a harang, hogy felhívjon bennünket imádságra szereteteinkért, akkor a mi halottank közé, családunk elköltözött tagjainak sorába iktatjuk az öreg doktort is, aki életében olyan nagyon hozzátartozott mindnyájunk családjához.

De imádkozunk érte főleg a mai napon, az ő temetésén. Valósággal ostromoljuk meg érte az eget. Kiserjük el valamennyien az örök Biro elé és tanuskodjunk róla úgy, ahogyan vallo mást tettünk róla, amikor halálának hírért hallottuk, amikor az első könnyet ejtettük érte: „Jó ember volt, nagyon jó ember!”

Azután mondjuk az örök Birónak: „Látod. Uram, nem jött el üres kézzel. A kezében tartja a rózsafüzért. Ennek minden rózsája egy-egy áldozatos cselekedetet jelent. Ezekért adj neki jutalmat. De feszületet is tart a kezében. Kérünk, Uram, annak a nagy Betegnek érdemeire, aki szenvedett és meghalt érettünk a kereszten. bocsásd meg kegyesen ennek az orvosnak, amit emberi gyarlóságból a földön vétkezett, hogy aki egy emberileg gazdag életet egy ilyen keresztyényi halállal koszorúzott meg, megérhesse legretednek teljesítését:

— Boldogok a halottak, akik az Urban halnak meg.

TUNGSRAM

DUPLASPIRÁLLÁMPA

A női zászlóalj hőse

Naidjenov önkéntes elfújta a gyertyát. — A frontkatonából ismét Nadjusa lesz. — Fekete-sárga szalagon ezüst medália. Nadjusa útja a harctéri sebesüléstől a katonakórházig

A. A. Noskoi tábornok emlékirataiból.

Fordította: Fodor Viola

Hosszas tépelődés után, lassanként sikerült Nadjusanak az emlékezés szakadozott, kuszált szálait újra összefűzni.

Látta magát néhány bajtársával együtt egy dombra rohanni... Széles árok vágta el az útjukat. Mögöttük országot húzódott. Átfutottak az uton s a másik oldalon egy árokba vettek be magukat. Lent, a síkságon rengeteg, szürke alakot láttak nyüzsgölni. Alig voltak tőlük 300-400 lépésnyire.

Jobb oldalról vezényszó hallatszott: — Lassan tüzelni!

Naidjenov először lőtt életében emberre... A velük szemben lévő magaslaton most uj alakok merültek fel. Naidjenov nem bírta megérteni honnak szökkent egyszerre föld arcába. A régi bajtársak eltűntek, mások ugrottak melléje az árkon át s dörgő „hurra”-kiáltással előrerohantak.

— Hurra! — kiáltotta Naidjenov is és utánuk rohant. Egy vállán ért erős ütés azonban visszadobta...

Most hirtelen félelem borította el a maga különös titkát illetően. Naidjenov frontkatonából egyszerre ismét a félnék Nadjusa lett. Világossá vált előtte: a kötözésnél fölfedezik titkát! Ha valahol, messze, a front mögött következett volna ez be, a dolog nem lett volna olyan aggasztó. Itt azonban az ezrednél, semmi áron sem akarta, hogy leleplezzék. Ez ellen minden asszonyi érzése tiltakozott.

Az a gondolat is nagyon bántotta, hogy ebből az ezrednek súlyos szolgálati kellemtelenségei származhatnak, s az ezredes. — megörvasága ellenére is, — mindig jó volt hozzá... Nem tudta még, hogy az ezredesnek földi ember már nem árthat; hogy elesett azoknak a soraiban, akik a dörgő „hurra” kiáltással előtte elviharoztak.

KÖTÖZÉSEN

Naidjenov önkéntest végre fölszedték a földről. Itt, a sötétségben, nem lehetett sebt megvizsgálni és első segélyben részesíteni, tehát a kötözési helyre szállították. Fájdalmat növekedtek s újra elvesztette eszméletét. Azonban, a hídeg, s az egészségügyi csapatok egyenletes, ütemes menetelése csakhamar ismét magához térítette.

Naidjenovot egyetlen gondolat foglalkoztatta: hogyan lehetne a tábori kórházban a kezelést elkerülni? Kérni fogja az orvost, hogy őt minden további időpazarlás nélkül küldje hátra. Kész volt minden fájdalmat elszívni, mindaddig,

mig olyan helyre nem kerül, ahol betegápoló nővérek vannak... Az ezredes mindig jó volt hozzá, kérni fogja, hasson oda az orvosknál, hogy őhaja teljesüljön.

— Sok sebesültünk van? — kérdezte, amikor a mentőcsapatok rövid pihenőt tartottak.

— Rengeteg! — volt a válasz. — Egész éjszaka dolgozunk! Az orvosok nem is gyógyít mindeket bekötzni!

Ez a szörnyű válasz Naidjenovba reményt öntött, hogy az orvosok annál inkább teljesíteni fogják kérését.

A mentősátor előtt már a hordágyak egész sora állott. Naidjenovot ezek sorai közé tolták.

— Bajtársak! — mondta tréfásan — vigyetek engem tovább hátra. Mit várokozzam itt annyit ideig!

Ez a tréfa sem vezetett semmire.

A mentőszolgálatos katona nevetett:

— Gyorsan dolgozzanak itt, kis öcsém. Elég hamar sorra kerülés!

Valóban, csakhamar sorra is került.

Kicsiny szobába vitték, amelyet halványan világított meg egy gyertya fénye. Gyorsan ment minden. Ahogy a hordágy szállító katona elhelyezte a padlón, már vezényelt is az orvos:

— Levetkőztetni! — Gyorsan!

A gyertya gyöngye fényvénél Naidjenov tenyeres-talpas embert látott maga előtt, egyenruhájával az egyik kezében. Ez nem az ő ezredének orvosa, akit ő jól ismert s akit kérni akart, hogy vizsgálat nélkül tovább küldje!

A gondolat, hogy a körülálló férfiak előtt leleplezzék, annyira gyötörte, hogy minden fájdalmát elfelejtette.

— Nekem nincs komolyabb sebesülésem! — próbálta az orvost rábeszélni. — Kint sokkal súlyosabb sebesültek várokozhatnak!

— Ostobaság! Le azzal a holmival! Ne tart fel bennünket! Gyorsan! — sürgette az orvos.

Egy egészségügyi katona gombolni kezdte Naidjenov kabátját. Ekkor ő hirtelen hátrafordította a fejét s elfújta a gyertyát, mely a hordágy fejmögötti részén állt, egy kis állványon.

— Megőrültél? A gyertyát elfújni! — kiáltott rá az orvos.

— Szükségtelen. — könyörgött Naidjenov. — Ne vizsgáljon meg!

Az orvos feldühödött. Szitkozódva kereszte elő a gyufát, hogy a gyertyát meggyújtsa.

A katona most ollóval kezdte fölívni a kü-

Régi, szolid hírnevű, dusan felszerelt fűszer és csemege üzlet legalkalmasabb bevásárlási forrás

MEZEY JÁNOS és TARSA

Oradea, Str. Alexandri No. 2, a városházával szemben.

Alapítva: 1893.

Telefon: 794.

Tea, rum, likőr, borok, konzervek. Naponta friss nyulak.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik.
Szép, tiszta, világos szobák. minden modern kényelemmel.
(Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.)
Polgári szálló — polgári árak!

lönös sebesült kabátját; kigombolni nem lehetett, mert teljesen át volt itatva megolvadt vérel. Alig tette azonban az első vágást, a kunyhóra ismét sötétség borult. Naidjenov ebben a kedvező pillanatban újból előtolta a gyertyát.

Az orvos erre valóssággal megvadult. Csakhamar azonban belátta, hogy semmi haszna, dühét egy súlyos sebesülten fűtölni... Talán a fájdalom elvette az eszét. Meggyújtotta tehát még egyszer a gyertyát, de nem tette többé az eddigi helyére, hanem a kezében tartotta s maga világított a katonának. Ez hallgatagon, győre kézzel dolgozott tovább. Naidjenov viaszfehéren fedődött a hordágyon. Az idegfeszültségtől és fájdalomtól újból elvesztette az eszméjét.

Néhány perc múlva az orvos és környezete megértette a katona különös viselkedését.

"VIGYÁZAT — EGY NŐ!"

A nagy varsói kórház főorvosa a Brzesinycsata napjaiban csaknem megoldhatatlan feladat előtt állott. A kórház zsúfoltság miatt már hosszú sorokban állottak a hordágyak a sebesültekkel minden folyosón. Még a súlyos sebesülteknek is órákig kellett várakozniuk, míg a műtőbe juthattak. A kísézőszemélyzet is csak nagy ügyvel-bajjal tudott mozogni a nyomorúságnak és kínoknak ebben a feneketlen tengerében.

A főorvos telefonált más kórházakhoz, kérve, hogy kórházát és embereit a lehetőség határain belül tehermentesítsék. Azonban mindenütt hasonló volt a helyzet. A hatóságok sem tudtak segíteni.

— A háború vége felé közeledik! — vigasztalták. — A sebesültek áradata is megszűnik lassanként!

Nyomott hangulatban tért vissza a műtőbe, hogy jelenlétével és példájával kimerült személyzetébe új erőt öntsön. A műtő küszöbén találkozott az ügyetes betegápolónővel, aki egy vérfoltos papírszeletet tartott a kezében.

— Főorvos úr kérem, — mondotta, — egy rendkívüli eset!

— Mi az?

A főorvos elvette a nővértől a papírszeletet és átfutotta a rajta lévő néhány sort:

"Vigyázz! Egy nő! A 43-ik gyalogezred katonája. Súlyos mellseb. Azonnali műtét szükséges!"

Meglepetten bámolt a nővérré.

— Ki hozta ezt a cédulát? — kérdezte.

— A sebesült kabátjára volt tűzve — felelte az.

— Hol van?

A nővér megrémlett a hordágyat a hosszú folyosó sötétjében.

— Eppen most hozták — mondotta. — Eszméletlen állapotban van.

A főorvos hosszú pálcája alatt ez volt az első eset, hogy a sebesült katonák között egy nő találta s kötelességének tartotta, hogy vele kivétel tegyen.

— Hozassa a nőt azonnal a műtőbe! Magyar-razza meg a többi várakozó sebesültek, miről van szó! Bizonyára meg fogják érteni a kivételt! — mondta az ápolónőnek.

A legnagyobb fáradsággal sikerült csak a hordágyat a túlszűrt folyosón át a műtőbe vinni. Néhány dühös tekintet kísérte az érvényben részesített bajtársat, a „szerecsésert”, akinek a hosszú, gyötrelmes várakozást megrövidítették. Néhány goromba szó szűrődött át a szakadatlan nyögések végtelen hangzavarán. Sértések a mentőszolgálatos katonákra s az orvosokra.

Az ápolónőre azonban mindenütt ott termett, ahol az elégedetlenség felmorogott s megadja a szükséges felvilágosítást. S amint a szerecsésertnek meghallották, hogy egy nőről van szó, nyomban elhallgatott a felháborodás moraja. Az orosz jólelkűség itt is megmutatkozott.

NAIDJENOV BÓL ISMÉT — NADJUSA LESZ.

Az emberfeletti megterhelhetettség ellenére is talált a főorvos néhány percet, hogy különös sebesültje érdekében meg további lépéseket tegyen. Akadtak jószívű, könyörületes emberek, akik kérésére a női beteg a kórház melletti magánházban elhelyezték.

Amikor Naidjusa a szemét kinyitotta, barátos szobában találta magát.

Az ágy tiszta és kényelmes volt. Valahannan női fehérneműt is szereztek számára; Naidjenov frontkatonából ismét Naidjusa lett. Csak a hosszú hajfonatának hiánya emlékeztette katona-

voltára — és a nehéz kötés, mely jobb vállát és mellét borította.

Nem érzett fájdalmat s az ablakon beragyogó napsugár mindent otthonossá, barátságossá tett körülötte. Az ágya mellett ülő ápolónővér kedves, fiatal arca bizalmat öntött lelkébe.

Amikor azonban Naidjusa kinyitotta a száját, hogy csevegjen vele — a nővér a beteg ajkára tette az ujját:

— Pszt! Nem beszélgetni! Nyugalom! A fő-

Egy nő, mint a György-rend lovagja

A nagy kórház főorvosa végiglátogatta betegét.

A legnehezebb napok már elmúltak. A sebesültek áradata alábbhagyott. A folyosók üresek voltak, a műtőben ismét nyugodtan és gondosan lehetett dolgozni.

Amikor az orvos újra a műtőbe lépett, már csak két sebesült várt kezelésre. Az egyik egy tiszt volt, akit körülálltak az orvosok és ápolók.

Az egyik orvos a főorvoshoz lépett:

— Egy ritka eset! Nem óhajtáná személyesen is megnézni?

És valóban, ez rendkívüli sebesülés volt. A golyó a jobb szem alatt egy centiméternyire hatolt be, s a nyakon jött ki, anélkül, hogy valamilyen fontos szervet érintett volna. Még a fogak is sértetlenek maradtak.

Amikor a főorvos a sebesült rangja iránt érdeklődött s a vállára nézett, feltűnt neki az ezred száma. Ugyanaz a szám volt ez, mint amelyet az a leány viselt, akit most a magánházban ápolnak!

— Az ön ezredéhez — mondotta — ugylát-szik, különös előszretettel társulnak a szokatlan események!

— Hogyan? — kérdezte a tiszt.

— Fiatal leány is van például az önök katonái között!

Az őrnagy zavarban volt.

— Kivételes eset — mondotta. — Az ezredes engedte meg. Egyébként: kiváló telefonista és derék katona...

Az őrnagy — az ezred hadsegéde volt.

Nagy figyelemmel hallgatták az orvosok s a nővérek az őrnagy elbeszélését a kalandos leányról, akinek a neve már az egész kórház előtt ismeretes volt.

Hécpő,

Sárcipő,

Divatpapucs

Női, férfi,
gyermek-

cipők
dus választékban

karácsonyra
legolcsóbb

MUHARY

gyári lerakatban

Bulevardul Regele Ferdinand 9.

Hangya tagok jutányosan és
részletfizetésre vásárolhatnak

orvos úr mingyárt meglátogatja — mondotta.

A jó hangulat nyomban elszállt. Sötét gondolatok rajzották körül:

Mit fog szólni öreg édesatyja, ha a rossz hír tudomására jut? Mert abban nem kételkedett Naidjusa, hogy a „Naidjenov” álnévet már rég leplezték. Katonakabátja legbelső zsebében őrizte valódi okmányait. Ezészen valószínűtlen tehát, hogy ezek az emberek, akiknek a kezébe most került édesatyját nem értesítették volna a történetéről!

Boris bafátja, Mirov, ezekben a hosszú órákban szintén gyakran fölmerült emlékezetében. Mirov, — rövid boldogságuknak és vőlegénye szomorú végének tanuja, jelentékeny helyet foglalt el szívében. Ugy érezte, hogy vele szorosán összefűzte a sors, s hogy egyedül ő tudja föl-mérni az ő fájdalmának mélységét, s értheti meg az okokat, melyek arra kényszerítették, hogy fegyvert fogjon. Naidjusa azt is tudta már, hogy azon az estén, amelyen őt golyó találta, Mirov szintén a közelben harcolt.

— Harctéri bajtárs! — gondolta magában. — Mirov, akit Boris akkor este az operában, neki mint ismeretlen embert bemutatott, most az én bajtársam! Milyen furcsa, milyen bolond is a sors!

— De hát honnan tudja Ön ezt az amazon-históriát? — kérdezte az őrnagy a főorvost.

— Mert megsebesült és most mi ápoljuk!

— Láthatnám talán? Nagy örömet hozok neki! Naidjenov frontkatona ugyanis a György érdmet kapta bátorsága elismeréséül!

A főorvos gondolkodott.

— Igen — mondta végül. — Meglátogathatja Naidjenovot. De honnan veszünk most egy György-medáltát?

— Véletlenül van nálam egy — mondta az őrnagy. Más száma van ugyan, de az nem tesz semmit. Később majd kicseréljük.

Az őrnagynak nagy kő esett le a szívről. Nem tudta, milyen okok készítették az ezredet arra, hogy a fiatal leányt meghagyja az ezrednél. A katona eltűnése után komolyan megbánta, hogy hozzájárult az ezredes elhatározásához. A megsebesüléséről és a továbbiakról sejtelve sem volt. Azt gondolta, hogy talán elesett és ott maradt a csatamezőn. Hízen hány, meg hány katonával történt ugyanez ebben a nagy ütkö-zetben!

Ennek a napnak estéjén teljes volt Naidjenov közkatona boldogsága. Fekete-sárga szalagon ezüst medália ragyogott a mellén. Ő volt az első nő, aki a bátraknak ezt a díszes érdmet fegyverrel a kezében érdemelte ki.

(Folytatjuk.)

Különleges pénznemek

Az európai ember általában csak két pénzfajta ismer, az ércpénzt és a papírpénzt. A világ elmaradottabb részein azonban még ma is számtalan ősi fizetési eszköz van érvényben. A legborzalmasabb pénznem, amelyet fizetésül elfogadnak, a koponyapénz, amit egy borneói fejjavadsz-törzs használ. Itt az emberek jól preparált emberfejekkel indulnak bevásárlásukra. Sokkal szimpatikusabb a Karolina-szigetén lévő fizetési eszköz, ahol ma is a köpénz van érvényben. Ez a pénz azonban kissé nehézkes. Mert a kődarab nagysága szerint igazodik vásárlóértéke is és galambtojás nagyságtól malomkő nagyságig mindenféle pénznem érvényben van. Ha az ember a szomszédos községbe megy bevásárolni, vagy maga előtt görgeti a malomkővet, vagy egy rúdra erő-sítre két szolgálva viteti. Érvényben van azután Afrika egyes részein a gyöngypénz is, amelyet sokkal könnyebb szállítani. Bizonyos csigahéjjak is pénzzel szolgálnak Afrikában. Számban pedig zsinórra tűzve a nyakukban hordják az emberek ezt a pénznemet. Az aprópénz és a nagy pénz között nagy a különbség Új-Guineában, ahol egy kutya fog fillérenyi értéknek számít, míg a vadkan-agyar már egy pengőt is megér. Melanéziában madártollak szolgálnak fizetési eszközül, de épp úgy lehet vásárolni csigahéjjakkal, gyöngyökkel, fogakkal, gyűrűkkel, vagy ékszerekkel, Tibetben a tégla alakba sajtolt tea a fizetési eszköz. Abessziában még ma is elfogadják a kőst, a szudáni pedig minden további nélkül fizetésnek veszi a gyapot csomókat is. Guineában az európai szivarral vagy cigarettával is vásárolhat, a rendes fizetési eszköz azonban itten a sajtolt dohány, melyet néha kuflóalakba formálnak.

KERESZTREJTVÉNY

49. (242.) szám.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14		15					16				17	
		18				19	20		21		22	
23	24				25				26		27	
28				29	30				31			
32			33		34				35		36	
37			38		39	40	41				42	43
		44	45		46				47		48	
49							50					
		51			52	53			54			
55	56				57				58			59
60		61		62					63		64	65
66		67				68		69		70	71	
72					73					74		
		75			76	77			78			
79	80		81			82			83			84
85												

Beküldendő sorok: Vizszintes 1., 28., 49., 66., 85. Függőleges: 1., 7., 13., 40., 53.
Beküldési határidő: 1936. december 31.

Vizszintes sorok:

1 Októberi újítosság. 14 Rangjelző szócska. 15 Vasmegegyi község. 16 Női név. 17 1500. 18 Ardeali folyó. 19 Ergyesület nevének rövidítése (ékezet föllesleges). 21 Protestáns lelkesegyesület nevének rövidítése. 23 Kipusztulást jelent, ha ez sem marad meg. 25 Csavargó regős neve a „Pogányok”-ban. 26 A négernek egyik hatalmas ágának neve. 28 Északkeurópai nép. 30 Igeköltő. 31 Darbod. 32 Komárommegegyi község. 33 Alélt közepe. 35 Mérnök igéje. 36 Török férfinév. 37 A függőleges 31 mássalhangzó. 39 A cukor ízét meghaladja. 41 Azonos magánhangzók. 44 Régi nép neve. 46 Cserje. 47 Egyik oldal. 49 Elhunyt rövid életrajza. 50 Baranyamegegyi község. 51 Kérdőszócska. 52 Öltözékek. 54 Régi ürmérték. 55 Cimzetes rövidítése. 57 Oktató figyelmeztetés. 59 „A vén cigány” szerzőjének monogramja. 60 Tip ikerszava. 62 Mutatószó. 63 Háziállat himje. 65 Bázissal sőt alkotó vegyület. 66 Zeneszerző, gordonka- és cimbalomművész (1841—1913). 68 Ezzel a szócskával hajtják a kocsilovat. 70 Zenemű záradéka. 72 Nem, faj, más nyelven. 73 Lassu, mély lélegzetvétel. 74 Vegyít. 75 Szállégyver. 77 Ugy-e. 78 Felső-Olaszország egyik festői fjordos tavának neve. 79 Egyiptomi napisten. 81 Süket, más nyelven. 83 Somogyemegegyi község. 84 Idegennyelvű személynév. 85 Néprajzi gyűjtemény.

Függőleges sorok szavai:

1 Neves hindu költő, fon. 2 Állati lakóhely. 3 Hidrogénklorid. 4 Ritka női név. 5 Egykettő. 6 Határolt vagy végtelen tér. 7 Kötő borteremő vidék Bihar- és Salaj megyének egyik részén. 8 Az olasz skála „a” hangja. 9 Nemzetközi nyelv. 10 A piaci helypénz is az. 11 Ez ma egyre kevesebb lesz. 12 Mutatószócska. 13 A felsőbb-ség elé való idézés megrovás céljából. 18 Balatonmenti fürdőhely nevének mássalhangzó. 19 Disza. 20 Csapadék. 22 A Pó jobboldali mellékfolyója. 24 A hunnok királya (432—434). 27 Csordultig. 29 Gázló. 31 Nyilás. 34 Francia zeneszerző (szül. 1862), feles. ék. 35 Erősen emelkedő (hegyoldal). 38 Metropolis, magyarul. 40 Őt tették meg Albánia uralkodójává a világháború után. 41 Hajjigál. 42 A Kapisztrán-szobor alkotó művészének neve. 44 Dékán mássalhangzó. 45 A Sporádok egyike. 47 Ritka női név. 48 Tizenhárom pápa neve. 53 Baranyamegegyi járás. 56 Régebben területmérték a szántóföldek mérésére Sziléziában. 57 Fohász. 58 Memfisz bibliai neve. 59 Idegennyelvű üdvözlés. 61 Palánk mássalhangzó. 62 Az ik-nyelvtani megnevezése. 64 Japán négy főszigetének legkisebbje. 65 Tejtermék. 67 Nyári mezei munkás. 68 Sportműző.

69 Már, más nyelven. 71 A „filc” magyar neve. 76 Zenei hangnem. 78 Méltóság megnevezése. 80 Igekötő. 82 Bácsi, vidékiesen. 83 Személyes névmás. 84 Azonos a vizszintes 84 alattival.

A 45. számú rejtvényünk helyes megfejtése:

Vizszintes: 14 Island, 17 Árpád, 28 Hófehérke, 35 Aladdin. Függőleges: 5 Kontár, 9 Ella, 21 Teheran, 31 Illász, 34 Astral.

Megfejtettek: Domokos János, Mártonffy Zoltánné, Péterffy Erzsika, Fecser Mihály, Szabó Zoltánné, Székely Erzsébet, Seitz Juliska, Lebensutz József, Lőrincz Endre, Jámbor Kálmán, Szabó Józsefné, Rökk Ferenc, Bod Nóra, Marton Emília, Szász M. Blanka, Buzás Imre.

A sorsoláson **Bod Nóra** (Huedin) nyerte meg a könyvet.

A 46. számú rejtvényünk helyes megfejtése:

Vizsz.: 1. Szigeti veszedelem, 49 Sugár, 54 Gótok, 65 Kinin, 80 Eszterházi, 83 Testgyakorlási óra. Függ.: 1 Szerelmi költészet, 2 Zavargások, 16 Magyar nyelvtanóra, 20 Április, 50 Rokitnó.

Megfejtettek: Domokos János, Lázár Béla, Fecser Mihály, Mártonffy Zoltánné, Szabó Zoltánné, Lobenschusz József, Szabó Józsefné, Rökk Ferenc, Bod Nóra, Marton Emília, Szász M. Blanka, Buzás Imre, Jámbor Kálmán, Szabó Illés, Králik Vilmos, Bucs József, Seitz Juliska, Auber mann Péter, dr Simon Gyula, Péterffy Erzsébet, Sándor Géza, Wetzler Irén, Stéger Gyula, Hodács Ágoston, Páll V. Géza és Zoltán, özv. Zaknoffy Antalné, Benedek Judit, Misztrik Kató, Dombrády Ferenc.

A sorsoláson **Péterffy Erzsébet** (Tg.-Mures) nyert könyvjutalmat.

A 47. számú rejtvényünk helyes megfejtése:

Vizsz.: 1. Tábori Piroška, 13 Odalisk, 19 Pásztor, 40 Eperjes. Függ.: 1 Toldi szerelme, 2 Ádám, 12 A király esküje, 35 Róráte.

Megfejtettek: Lázár Béla, Fecser Mihály, Szabó Illés, Juricskay Bözsi, Fráter Gézáné, Máthé Sándor, Szimits Erzsébet, dr Stéger Sándor, Szilágyi Pítvu, Babilon András, ifj. Kerékgyártó Gyula, Faragó Károly, Wetzler Irén, Sándor Géza, Gahér Paula, özv. Zaknoffy Antalné, Benedek Judit, Misztrik Kató, Dombrády Ferenc, Bucs József, Weisz Sylvia, Zana Endre, Simon Mária és Zoltán, Páll V. Géza, Páll Jenő, Zemlényi L. G., Zathureczky Zsigmond, Szász M. Blanka, Konecsag Margit és Gizi, Stéger Gyula, Glósz Edith, Tedeschiné feltorjai Pethő Anna, Bajkó Sándor, Egyed Zoli, Zabolai Basa Babuci, Králik Vilmos, Péterffy Erzsébet, Szabó Józsefné, Hodács Ágoston, Jámbor Kálmán.

A sorsoláson **Wetzler Irén** tapitónő (Timisora) nyert könyvet.

Minden télen az ágyhoz volt szögezve reuma miatt

Noha még egészen fiatal volt

E fiatal teremtés eddig sokat szenvedett. Még alig 20 éves és mégis — hat éven keresztül — minden télen ágyhoz volt szögezve reumával. Az elmúlt télen változás történt. Elkezdett Kruschen sőt szedni és azóta a reumatikus fájdalmak teljesen elmúltak.

„20 éves vagyok — írja nekünk — és hat éven keresztül szenvedtem reumában. Rettenetes fájdalmaim voltak lábamban, minden télen ágyban kellett maradnom és a térdem és lábfejem meg volt dagadva. Mult télen, egy igen heves roham után, elkezdtem Kruschen sőt szedni és azóta a reumatikus fájdalmak teljesen eltűntek, hála ennek a csodás készítménynek.” — M.

Tudja, mi okozza a reumatikus fájdalmakat? Semmi egyéb, mint huyasav-kristályok, amelyek tühegyesek és amelyek akkor keletkeznek, amikor a szervezet nem eliminálja rendszeresen szervezetünkéből a mérgező anyagokat. Kruschen a leghatásosabb szer a kristályok eltávolítására. A Kruschen tartalmazta számos sónak az a tulajdonsága, hogy teljesen feloldja a huyasav-kristályokat.

A Kruschen ső az ország minden gyógyszer-tárában és drogeriájában kapható. Nagy üveg 95 lei, kis üveg 60 lei.

A tudomány fogásai

TENGERALATTI ALAGUT építését kezdték meg Korea és Japán között. Amíg Európában évtizedek óta tervezgetik a La Manche csatorna alatti alagut építését, azalatt a japánok sokkal merészebb vállalkozásba kezdtek. Ismeretes, hogy a koreai és japán tengerpart vidékein sokkal gyakoribbak a viharok, mint a La-Manche tengerszorosban, mégis hozzáfogtak a munkálatokhoz, amely 15 millió yent irányoztak elő. A tenger mélysége itt átlagosan 100—120 méter, a tervezett alagut hossza 180 kilométer, elkészítését tíz évre tervezik. Az alagutban két vonatpár közlekedik és külön autótűja is lesz. Építése az ismert betonső rendszer alapján történik.

KENDERT használnak utépítéshez Angliában. Forgalmas utvonalaknál az alapépítményt készílik kendersővősző anyagból, aminek előnye, hogy kitűnő hangszigetelő. A kátrányba itatott kender tartóssága korlátlan, éppen azért felhasználása is gazdaságos. Londonban, azokon a helyeken, ahol újra kell az utakat vagy járdákat aszfaltolni, újabban mindennél a hangszigetelő kender alapépítményt alkalmazzák.

A **TAXAMERŐ** most ünnepli 60 éves fordulóját. 1876 novemberében kapta meg Nedler a porosz szabadalmat az általa feltalált berkocsi-díj jelző készülékre, amit azóta is változatlan formában használnak a világ minden részében. Kuriózumként kell említeni, hogy Nedler zenetanár volt Berlinben és sem azelőtt, sem azután nem foglalkozott technikával.

A **CASABLANCAI KIKÖTŐ** világitótornyja elkészült. A franciák három éven át építették ezt a hatalmas kökolosszust, amelynek fényzóró hatótávolsága 200 tengeri mérföld. A világitótorny jelzéseit 10 percenként adja és építésének célja az volt, hogy elejét vegyék azoknak a hajősszerencsétlenségeknek, amelyek a hajőkat eddig oly gyakran érték az északafrikai partok mentén.

**Hibátlan helyesírás
a műveltség fokmérője!**

Balassa József dr

**A magyar helyesírás
kézikönyve és szótára**

Ára 99 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, DECEMBER 20.

București. 7.30 Reggeli műsor. 11.30 Harangszó, egyházi beszéd. 11.50 Egyházi zene és felolvasás. 12.10 Karének. 12.55 Marcu-zenekar. 19.13.50 Szerű anyag. 20.25 A nemzet órája. 20.45 Carmen-énekkar. 21.20 Harangjáték. 22.45 Rádiózenekar. Kozen Margit énekesnővel. Beethoven: Ah, te hűtlen. Wagner: A bolygó hollandi ballada. Weber: Oceanária. Suppe: Egy nap Bécsben nyitány. Urbach: Csajkovszkij-ábránd. Strauss János: Nálunk otthon keringő. Cortopossa: Dalocska. 23.45 Hírek.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—11.55 Református istentisztelet. Prédikál: Muraközy Gyula. 12—13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet P. Vid József S. J. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 15 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.50 Hütter Pál gordonkázik. 17.30 Yankiss János dr előadása. 18. Budai Dalárda. 18.45 Faragó Jenő csevegése. 19.15 A rádió szalonzene-kara. 20.10 Banda Marci emlékezete. 21.10 Közvetítés a debreceni Csokonai-Színházról: A nagy kaland. 22.30 Hírek. 24.15 Időjárásjelentés. Utána: Jazz. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, DECEMBER 21.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18.45 Rádiózenekar. 20.20 Lemezek. 20.45 Muszorg-szkij: Kiállítás képek (gramofonlemezek). 21.15 Felolvasás. 21.30 A Theodorescu vonósnyegyes Beethoven: B-dur négyesét játsza. 22.10 Jianu Zsófia énekel. Verdi: Alarcosbal — aria. Tagliaferri: Dal. Sibianu: Hagyatok énekelni. Trediceanu: Három román népdal. 22.45 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Postászenekar. 15.40 Hírek. 17.15 Diákfelőrá. 17.45 Pontos időjelzés. 18 A Rádióélet rejtélyfejtésének eredményhirdetése. 18.25 Csibi József zongorázik. 19.15 Délelőtti munka az Operaházban. 20 John Elemér énekel. 20.35 Kosztolányi Dezso emlékezete. 21.25 Cigányzene. 22.25 Hírek. 22.45 A Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.10 Időjárásjelentés. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

KEDD, DECEMBER 22.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.15 Gramofonlemezek. 19.50 Felolvasás. 20.10 Soutzo Rodica zongorázik. Chopin: II scherzo; II. ballada. Liszt: Zarandok-aria; Tarentella. 20.45 A bucurești városi énekkar karácsonyi dalokat énekel. 21.15 Felolvasás. 21.30 Szimfonikus hangverseny. 23.20 Szórakoztató lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Csilly Livia és Robert György énekel. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Héjjas Pálné előadása. 18.30 Szalonötös. 19.30 Munkásfelőrá. 20 A rádió szalonzene-kara 20 Nyugdíjas Színészek Rádiószínpada. Zsolt vezér ifjúsága. 22.40 Hírek. 23 Daisy Guth zongorázik. 23.45 Ottlik György dr németnyelvű előadása. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZERDA, DECEMBER 23.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Jovica Luca zenekara banati népzene ad elő. 19.05 Rozeuca Sándor román népdalokat énekel. 19.25 Rádiózenekar. 20.05 Felolvasás. 20.25 Iskolai énekkar. Román karácsonyi dalok. 21 Holst: A bolygó — zenemű lemezek. 21.25 Felolvasás. 21.40 Niculescu Sabina hárfázik. Albu Sándor hegedül. Tournier: Őszi séta; Két romantikus előjáték. Saint-Saens: Ábránd. 22.10 Vasiliu Maxim karácsonyi dalokat énekel. 22.45 Vendéglői zene. 23.20 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 G. Kiss Zsuzsa zongorázik. 13.45 Hírek. 14 A rádió szalonzene-kara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.40 Hírek. 17.15 Diákfelőrá. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Ulrich György előadása. 18.25 Cigányzene. 19.20 Révai Géza felolvasása. 19.50 Lemezek. 20.20 Az

Operaház előadásának ismertetése és 20.30 Az előadás közvetítése: Azra. 21.10 Hírek. 22.20 Külügyi negyedóra. 23.25 Időjárásjelentés. 23.30 Jazz. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.10 Óreg primások zenekara. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 24.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Felolvasás. 19.10 Rádiózenekar. 19.55 Felolvasás. 20.15 Rádiózenekar. Fugelmann: Játékboltban. Dragol: Román karácsonyi dal. Cuclin: Öt karácsonyi ének. Königsberger: Zenei karácsony-kép. 20.55 Barbu Aca Brediceanu: Karácsonyi dalait énekel. 21.15 Különböző népek karácsonya — zenével.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 12.45 Közvetítés a II. ker. állami Toldy Ferenc reáliskola fizikai laboratóriumából. Utána: Időjárásjelentés. 13.15 Állás-talan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Hírek. 14.15 Pontos időjelzés. 14.40 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17 Közvetítés a Nemzeti Múzeum előtt felállított karácsonyfától. 17.45 Pontos időjelzés. Dr Darányi Kálmán a gazdákhöz. 18.25 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 19.35 Andersen Felicia karácsonyi verseket mond. 20 Harangszó. Utána: Tóth Tihamér dr előadása. 20.30 Orgonaszámok. 21 A rái 5 szalonzene-kara. 22.10 Hanglemezek. 23.30 Beethoven: IX. szimfónia, d-moll négy tételeben 1 éjjeli szentmise a városmajori plébánia-templomból. Szentbeszédet mond: Mézszáros János dr budapesti érseki ált. helytartó.

PÉNTEK, DECEMBER 25.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Julea Vazul zenekara hangversenyének közvetítése. 20 Vidám est Tanase komikussal. 20.45 Felolvasás. 21 Nagy karácsonyi kabaré. 22 Hírek franciául és németül.

Budapest I. 9.30 Hírek. 10—10.55 Református istentisztelet. Prédikál: Ravasz László. 11—12.25 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia-templomból. A szentbeszédet P. Bangha Béla S. J. mondja. 12.30—13.25 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Varsányi Mátyas dr. 13.30 Pontos időjelzés. 13.40 Budapesti Hangverseny Zenekar. 14.55 Hanglemezek. 15.55 Az Operaház előadásának ismertetése és 16 az előadás közvetítése: Janosi és Juliska és a Babatündér. 18.35 Tersánszky J. Jenő előadása. 19 Cigányzene. 20 Szabó Zoltán előadása. 20.30 A rádió szalonzene-kara. 21.10 Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Cigánygyerek zenekar. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 Jazz. 1.05 H.

Amerikai karikatúra Európáról.

Mr. ... a „New-York American” karikaturistájának érdekes rajza az európai állapotokról.

SZOMBAT, DECEMBER 26.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemezek. 13.25 Sporthírek adása. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18.15 Katonazene. 19.10 Különböző hangszerek bemutatkozása. 20.15 Alexandru P. románó dalkat énekel. 20.40 Vidám est. Stroe és Vasilache közreműködésével. 21.10 Táncczene. 22.40 Táncclemezek. 24 Vendéglői zene.

Budapest I. 10.40 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a tereztvárosi plébánia-templomból. A szentbeszédet Közi-Horváth József dr. az Actio Catholica országos titkára mondja. 12.15 13.15 Görög katolikus istentisztelet. A szentbeszédet Krajnyák Gábor dr mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 15 Cigányzene. 16 Vályi Nagy Géza versel. 16.25 Hanglemezek. 17.35 W. Petrolay Margit meseje. 18 Jazz. 19.05 Joó Tibor dr előadása. 19.35 Marik Irén zongorázik. 20.20 Rózeahegy Kálmán előadestje. 21.10 A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. 22.45 Hírek. 23 Budapesti Hangverseny Zenekar. 24.20 Szalonötös. 1.05 Hírek.

Apeákiadatok

Adás-vétel

Eladó
egy asztali kugli és egy háromgyedyes hegedű
Oradea, Str. Ingustă 25

Eladó
36 szobás pensió berendezéssel, 1.000.000 leírt
Popovics iroda, Oradea
Strada Vlăhuța 6.

Fényképezőgép
4 1/2 x 6 cm-es box, bőrtáskával eladó. Oradea
Str. Andrei Mureșanu
18. szám.

Olcsón, olcsón, olcsón
Karácsonyi és újví a ajándéktárgyak **Herbstóra- és ékszerárúháza**
Oradea, Reg. Ferdinand 3. Női, férfi arany és ezüst karórák, 14 karátos arany karikagyűrűk, Doxa, Omega, Schaffhauseni aranyórák, briliáns gyűrűk, fülbevalók, olcsón, olcsón, olcsón. Valódi ezüst, porcellán, 6 személyes feketekávé készlet 400—500—800 lei Teás készlet 6 személyes 1250—1500 lei. Vesszek aranyat, ezüstöt és briliánt.

Eladó
henteseknek egy töltő gép. Tóth, Oradea. Str. Vasile Conta 4 szám.

Különbőféle
gyermekjátékok nagy választékban kaphatók
Oradea. Strada Leaganului 12. szám.

1 liter
necsenve bor 8 lei, rizling 10 lei, gyógyvörösbor 14 lei. Joó Lajos fűszerüzletében. Oradea. Tache Ionescu 24.

Házasság

Nyugodt otthonra
vagyó, 36 éves keresztény urinó, keresi olyan jó, nyugdíjkepes állásban lévő 45 év körüli, föltétlen korrekt uriember ismeretséget, házasság céljából, aki szintén hékés családi életre vágyik. Ötgyezember egy-két gyermekének gondos édesanyja lenne. Leveleket „16 feleség” jellegű a kiadóhivatal továbbít.

Lakás

Urinónek

kiadó utcai parkettes szép nagy szoba, előszobával, butor nélkül. Oradea, Str. Millerand 3. szám. I. emelet.

Világos,

utcai butorozott szoba a központban azonnalra kiadó. Oradea, Strada Duca 8. I. em.

Különbőjárato

utca butorozott szoba kiadó. Oradea, Strada Nicolae Jiga 11. szám.

Alkalmazás

Képzett gazda,

hosszas gyakorlattal, fizetés nélkül, csak lakásért és élelemért elhelyezkedést keres. Leveleket „Megbízható” jellegű a kiadóhivatal továbbít.

Gyermekszertető

mindenes felvétetik jó bizonyítvánnyal. Cim: Oradea, Str. Sztaroveszky 17-a.

Oktatás

Láposy Erzsébet zeneitanárnő

tanít hegedűt, zongorát, zeneelméletet. Oradea, Str. Simeon Stefan No. 20.

Különbőféle

Inzestrare Consolidare
kölcsonkötvények, adóbonok, legelőnyösebb adás-vétele Agrár Takarékpénztárnál.

Olcsó

karácsonyi elárusítás Tarján órák és ékszerész. Oradea, Bdul Regele Ferdinand 8.

Gyomorégés,

és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epeháj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lei. Lerakat: Csanda gyógyszerár. Oradea.

Legfinomabb férfilínget

legolcsóbban árúsít a PFAFF-cég, Sas-pasage